

PELASTUSOPISTO

Pelastusopiston tilinpäätös 2018

PeODno-2019-95

SISÄLLYSLUETTELO

1	TOIMINTAKERTOMUS	3
1.1	JOHDON KATSAUS	3
1.2	TULOKSELLISUUS	4
1.3	VAIKUTTAVUUS	5
1.3.1	Koulutus- ja opiskelijapalvelujen toiminnan vaikuttavuus	5
1.3.2	Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopalvelujen vaikuttavuus	6
1.3.3	Siviilikriisinhallinnan vaikuttavuus	7
1.3.4	Kansainvälisen pelastustoiminnan vaikuttavuus	7
1.3.5	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	8
1.4	TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS	9
1.4.1	Toiminnan tuottavuus	9
1.4.2	Toiminnan taloudellisuus	11
1.4.3	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	15
1.4.4	Yhteisrahoitteen toiminnan kustannusvastaavuus	18
1.5	TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA	20
1.5.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	20
1.5.2	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	23
1.6	HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	27
1.7	TILINPÄÄTÖSANALYYSI	29
1.7.1	Rahoituksen rakenne	29
1.7.2	Talousarvion toteutuminen	31
1.7.3	Tuotto- ja kululaskelma	32
1.7.4	Tase	32
1.8	SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA	33
1.9	ARVIOINTIEN TULOKSET	35
1.10	YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ	35
2	PELASTUSOPISTON TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA	36
3	PELASTUSOPISTON TUOTTO- JA KULULASKELMA	37
4	PELASTUSOPISTON TASE	38
5	LIITETIEDOT	40
6	ALLEKIRJOITUKSET	46

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 JOHDON KATSAUS

Toimintavuonna 2018 Pelastusopisto on toteuttanut lakisääteistä tehtäväänsä antamalla pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan ammatillista peruskoulutusta sekä pelastustoimen päällystön ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta yhteistyössä Savonia-ammattikorkeakoulun ja Poliisiammattikorkeakoulun kanssa. Tämän lisäksi järjestettiin normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumiseen valmentavaa koulutusta ja ammatillista täydennyskoulutusta. Pelastusopisto huolehti resurssiensa puitteissa pelastustoimen tutkimus- ja kehittämistoiminnasta ja tutkimustoiminnan koordinoinnista.

Kriisinhallintakeskus (CMC) huolehti yhtenä Pelastusopiston yksikkönä vuoden loppuun saakka siviilikriisinhallintaan sekä kansainväliseen pelastustoimintaan ulkomaille lähetettävän henkilöstön rekrytointivalmiuksista, materiaalisista ja logistisista valmiuksista sekä kouluttamisesta. Vuoden kuluessa valmisteltiin kansainvälisen pelastustoiminnan siirto osaksi Pelastusopiston koulutus- ja opiskelijapalveluja sekä CMC:n siirtoa sisäministeriön yhteyteen. Siirron valmistelu vei odotettua enemmän voimavaroja, eikä kyseessä ollut pelkkä tekninen siirto, kuten joillakin tahoilla oli annettu ymmärtää asian olevan.

Vuotta 2018 leimasivat odotus suurista rakenteellisista ratkaisuksista (sote-maku-uudistus, pelastustoimen uudistus) ja valmistautuminen uudistuksiin. Maakuntauudistuksen aikataulun siirtyminen viivästytti valmistautumis- ja suunnittelutyötä, kaikkia suunnittelutoimintoja ei saatu edes käynnistettyä.

Hätäkeskuspäivystäjien puute nousi toistuvasti otsikoihin. Pelastusopiston ja Hätäkeskuslaitoksen edustajien muodostama yhteistyöryhmä jatkoi opetussuunnitelman ja koulutuksen toteutuksen kehittämistä, jotta valmistuvien määrä vastaisi paremmin työvoimatarvetta. Yhtenä ratkaisuna on koulutuspaikkojen määrän kasvattaminen, joka toteutettiin. Vuoden lopussa tehtiin selvitys, jonka tavoitteena oli selvittää hätäkeskuspäivystäjävajeen syitä ja sitä kautta saada tietoa niin koulutuksen kuin hätäkeskuslaitosten toiminnan kehittämiseen. Tulokset ovat käytettävissä vuoden 2019 puolella.

Vuoden aikana valmisteltiin sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmän muutosta. Tähän valmistelutyöhön ei oltu erikseen osoitettu resurssia. Valmistelutyössä oli arvokkaana apuna eri tahojen asiantuntijoista muodostuva kehittämisverkosto. Valmistelutyön aikana asiasta tiedotettiin aktiivisesti sopimuspalokunnille. Pelastusopiston saama palaute koulutusjärjestelmän rakentamisesta osaksi perustoimintaamme on ollut positiivista.

Sisäministeriön asettaman pelastusalan koulutusta selvittäneen työryhmän raportti valmistui alkuvuodesta. Sisäministeriön keskeisten henkilöiden vaihdokset osaltaan vaikuttivat siihen, että kehittämistyöhön ei saatu varsinaisia linjauksia lukuun ottamatta pelastajakoulutuksen keskittämistä Pelastusopistolle. Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen Pelastuskoulun pelastaja- ja alipäällystökurssien koulutusvolyyymi siirtyy Pelastusopistolle. Pelastusopisto oli valmistautunut myös vaihtoehtoon, että koulutuksen toteutusta jatketaan pääkaupunkiseudulla Pelastusopiston koulutuksena.

Yhteistyötä Pelastusopiston oppilasyhdistyksen kanssa jatkettiin rakentavassa hengessä. Oppilasyhdistyksen edustaja on esitellyt yhdistyksen toimintaa Pelastusopiston eri tilaisuuksissa ja vierailijaryhmille. Oppilasyhdistyksen puheenjohtaja ja Pelastusopiston johto ovat tavanneet säännöllisesti.

1.2 TULOKSELLISUUS

Meneillään olevat suuret yhteiskunnalliset muutokset ovat näkyneet toimintavuoden aikana Pelastusopistossa. Epävarmuutta on lisännyt muutosten aikataulujen siirtyminen, minkä vuoksi huomiota on kiinnitetty henkilöstön epävarmuuden sietokyvyn tukemiseen mm. viestinnän keinoin ja henkilöstön osallistamisella. Toimintavuoden aikana on tuotettu entistä suurempi määrä erilaisia selvityksiä ja toteutettu tehtäväksiantoja hyvinkin nopealla aikataululla. Tämä on aiheuttanut toistuvasti tilanteita, joissa Pelastusopiston oman toiminnan kannalta tärkeitä tehtäviä on jouduttu siirtämään tai toteuttamaan henkilöstöä normaalia enemmän kuormittavalla tavalla.

Tulostavoiteasiakirjassa olevien mittarien näkökulmasta tulostavoitteet saavutettiin keskimäärin suunnitelman mukaisesti. Henkilötyövuosi-arvio ylitettiin niukasti. Ammatillisissa perustutkinnoissa jäätin hiukan tavoitteesta, mutta toisaalta amk-tutkinnojen osalta tavoite saavutettiin. Tutkintokoulutuksen laadussa toteutuma ylitti tavoitteen. Julkaisujen määrä jäi tavoitteesta, kun kaikissa hankkeissa ei tuotettu julkaisuja. Testaustoiminnan asiakastytytyvyyttä ei mitattu, kun testaustoimintaa ei ollut.

Taulukko 1. Tulostavoiteasiakirjan tavoitteet ja toteuma.

	YKSIKKÖ	TAVOITE 2018	TOTEUMA 2018
HTV-määrä	kpl	126	130
Ammatillisen peruskoulutuksen tutkinnot	kpl	164	161
Amk- tutkinnot	kpl	30	30
Tutkintokoulutuksen laatu-arviointi (1-4)	ind	3,08	3,38
Julkaisujen määrä	kpl	19	13
Kotimaisten yhteistyöhankeiden määrä	kpl	12	18
Kansainvälisten projektien määrä	kpl	10	12
TKI-hankkeisiin kytketyt opin- näytetyöt	kpl	6	6
Testaustoiminnan NPS	%	90	*
VMBaron keskiarvo (1-5)	ind	3,45	3,43
Koulutettavapäivän hinta, skh	€	375	339
Hyväksytyt/ehdolle asetetut asi- antuntijat, skh	ind	0,4	0,36
Naisten osuus skh- tehtävissä	ind	0,4	0,35

*) Testaustoimintaa ei arvioitu, kun toimintaa ei ollut.

1.3 VAIKUTTAVUUS

1.3.1 Koulutus- ja opiskelijapalvelujen toiminnan vaikuttavuus

Pelastusopiston henkilöstö on toteuttanut Pelastusopiston perustehtävää luotettavasti, sitoutuneesti ja ajoittain henkilöstöresurssit huomioiden äärimmilleen venyen. Koulutuspalveluja on myös pystytty kehittämään Pelastusopiston strategian ja koulutuksen toimintaohjelman mukaisesti, joissa korostuvat oppimis- ja opiskelijakeskeisyys, opiskelijan aktiivisuutta ja vastuullisuutta korostava pedagogiikka, opetuksen (verkko-)pedagogisten innovaatioiden hyödyntäminen oppimisen tueksi, uudet oppimis- ja toimintaympäristöt, työelämälähtöisyys sekä vastuullisuus alan kehittymisen tukemisesta koulutuksen kautta. Itä-Suomen yliopiston kanssa on jatkettu hyvää yhteistyötä ja Pelastusopiston Flippaus 2.0 -projekti käynnistettiin.

Sisäministeriön asettaman pelastusalan koulutuksen kehittämishankkeen työryhmäraportti valmistui 28.2.2018. Pelastusopisto on aktiivinen toimija ja kehittää pelastusalan koulutusjärjestelmää ministeriön linjausten mukaisesti.

Kansainvälisen pelastustoiminnan siirto osaksi Koulutus- ja opiskelijapalveluja valmisteltiin niin, että uusi organisaatio aloitti toimintansa 1.1.2019. Kansainvälinen pelastustoiminta ja kotimaan varautuminen muodostavat uuden Siviilivalmiuden koulutuslinjan. Organisaatiomuutokseen liittyi myös työturvallisuuden harjoitusalueen (TTHA) toimintojen siirtymisen suunnittelu osaksi Pelastusopiston perustoimintaa ja koulutus- ja opiskelijapalveluja.

Pelastusopisto järjesti pelastusalan päällystötutkinnon (AMK) koulutusta ja jatkoi tutkinnon kehittämistä työelämälähtöisesti. Poliisiammattikorkeakoulun kanssa jatkettiin koulutuksen järjestämiseen liittyvien käytänteiden sopimista. Pelastusopiston ja Poliisiammattikorkeakoulun välinen sopimus allekirjoitettiin. Savonia-ammattikorkeakoulun tutkinnonanto-oikeudella toteutettava Insinööri (amk) -koulutuksen siirtymäaika on 31.7.2023 saakka.

Hätäkeskuspäivystäjäkoulutusta toteutettiin uuden opetussuunnitelman ja 16+16 -koulutusmallin mukaisesti. ERICA-koulutusympäristö otettiin täysimittaisesti koulutuksen käyttöön. Kaksikielinen hätäkeskuspäivystäjäkoulutus aloitettiin.

KEJO -kenttäjohtamisjärjestelmän toiminnallisuutta testattiin sekä sen opetuksellisen käyttöönoton suunnittelua jatkettiin. Erica- ja Kejo-järjestelmien käyttöönotto mahdollistaa uudella tavalla tilannekeskusoppimis- ja toimintaympäristön kehittämisen mm. pelastustoimen ja ensihoidon johtamisen tueksi moniviranomaisyhteistyössä.

Pelastusopiston sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmä, opetussuunnitelma sekä vastaavan kouluttajan koulutus ja kouluttajarekisteri luotiin. Syksyllä 2018 toteutettiin vastaavan kouluttajan pilottikoulutus. Koulutusjärjestelmän mukaisia koulutuskokonaisuuksia kehitetään sekä koulutusta järjestetään uuden koulutusjärjestelmän mukaisesti 2019 alkaen niin, että siirtymäaika on vuoden 2022 loppuun.

Pelastusopiston täydennyskoulutustarjontaa kehitettiin pelastusalan lisäksi myös muille viranomaisille ja elinkeinoelämän asiakasorganisaatioille sekä kansainvälisille toimijoille. Liiketaloudellista koulutusta lisättiin maltillisesti. Pelastusopiston kysyntä sisäisen turvallisuuden asiantuntijana lisääntyy jatkuvasti.

Pelastusopisto tuki monipuolisella varautumis- ja väestönsuojelukoulutuksella eri toimijoiden yleistä valmiutta ja kykyä väestön suojaamiseen. Koulutusta toteutettiin yhteistyössä valtion keskushallinnon, aluehallinnon ja pelastuslaitosten sekä muun paikallishallinnon kanssa huomioiden kiristyvän talouden asetamat reunaehdot.

Maakuntien yhteisten valmius- ja häiriötilanneharjoitusten sekä alueellisten maanpuolustuskurssien integroimista Pelastusopiston toimintaansa ei valmisteltu.

Koulutus- ja opiskelijapalvelut olivat aktiivisesti mukana mm. seuraavissa hankkeissa: Osaamisenkartoitustumalli, PEKSS -selvitysmalli, RPAS Miehitettävät ilma-alukset pelastustoimessa, Palontutkiminnan opimateriaali, Pelastuslaitosten viestintäkäytännöt, CBRNE-hanke sekä Koulumaali -hanke. Tutkimushankkeiden tuloksia hyödynnetään aktiivisesti tutkinto- ja täydennyskoulutuksessa sekä sopimushenkilöstön koulutuksessa.

Pelastusopisto on ollut aktiivinen pelastusalan verkostotoimija eri ministeriöiden, viranomaistahojen, julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

1.3.2 Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopalvelujen vaikuttavuus

Pelastusopisto vastaa pelastustoimen tutkimustoiminnan koordinoinnista Suomessa. Vuonna 2018 katselmoitiin Pelastustoimen tutkimuslinjaukset, jotka osaltaan ohjaavat pelastustoimen TKI-toimintaa. Tutkimuslinjaukset koostuvat 10 vuodelle määritellyistä kolmesta teemasta: 1) Pelastustoimi muuttuvassa toimintaympäristössä, 2) Pelastustoimen tehtävät ja toiminta ja 3) Yksilöiden rooli turvallisuudessa. Teemojen alle määriteltiin 3-4 keihäänkärkeä (hallituskauden ajaksi) ja näiden alle vuosittain tarkastettavat aiheet. Vuoden 2018 katselmoinnissa ei nähty tarpeelliseksi tehdä muutoksia tutkimuslinjauksiin.

Pelastusopiston tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopalvelut (TKI) teki vuoden 2018 aikana tutkimuksia ja selvityksiä ministeriön pyynnöstä. Vuoden alussa julkaistiin Suomalaisten pelastusasenteet 2017- kyselyn tulokset. Vuoden lopussa tehtiin hätäkeskuspäivystäjien vajeeseen liittyvä selvitys, jonka tulokset ovat käytettävissä vuoden 2019 puolella.

Vuonna 2018 Pelastusopiston TKI-toiminnan tavoitteena oli tukea ministeriötä kansallisen riskiarvion päivitystyössä ohjaamalla TKI-toimintaa tarkoituksenmukaisten tavoitteiden suuntaan. TKI-palvelut kävi säännöllistä ja jatkuvaa vuorovaikutusta ministeriön kanssa ajankohtaisista tutkimustarpeista. Kansallisen riskinarvion tueksi ei esitetty tutkimus- tai selvityspyyntöjä.

Vuonna 2018 Pelastusopiston tutkimusstrategian tavoite oli tukeutua viime vuonna perustetun analyysi- ja ennakoitintoiminnon tuottamaan tietoon. Vuoden 2018 aikana toiminto ei tuottanut tietoa, eikä sitä voitu hyödyntää tutkimusstrategiassa. Vuonna 2018 Pelastusopisto osallistui poikkihallinnolliseen tutkimus- ja ennakoitiverkostoon nimeämällä siihen oman edustajan. Lisäksi Pelastusopiston tavoite oli osallistua analyysi- ja ennakoitotoimintoihin. Ko. toiminto ei aktivoitunut vuoden 2018 aikana, eikä näin ollen edellyttänyt Pelastusopistolta toimenpiteitä.

Viraston muina tavoitteina oli vahvistaa koulutuksen ja TKI-toiminnan yhteyttä. Tavoitteen toteuttamiseksi lisättiin opettajien ja opiskelijoiden osallistumista hankkeisiin. Vuoden aikana 11 opettajaa osallistui tutkimus- ja kehittämishankkeiden projektityöhön. Lisäksi useat opettajat antoivat asiantuntijuutta hankkeille. Vuoden aikana valmistui kuusi päälystöopiskelijaa, jotka tekivät Pelastusopiston hankkeeseen liittyneen opinnäytetyön. Neljä päälystöopiskelijaa oli palkattuina tutkimusapulaisiksi TKI-palveluihin vuoden 2018 aikana. Hankkeisiin sisältöä tuottaen osallistui yhteensä 27 alipäälystö- ja päälystöopiskelijaa. Koulutusjohtaja kuului TKI-johtoryhmään ja tutkimusjohtaja osallistui koulutuksen johtoryhmän kokouksiin, mikä mahdollisti mutkattoman tiedonvaihdon koulutuksen ja TKI-toiminnan välillä.

Vuonna 2018 Pelastusopiston TKI-toiminnan tavoitteena oli varmistaa TKI-toiminnan tuloksiin perustuva tiedon paras sopivuus toimialan käytäntöihin. Tämä varmistettiin osallistamalla opettajia ja pelastuslaitosten ja muiden pelastusalan sidosryhmien edustajia hankkeisiin.

Hankevalmisteluissa verkostoiduttiin sidosryhmien kanssa. Kaikissa hankevalmisteluissa oli mukana pelastustoimen eri sidosryhmiä. Kaikissa hankkeissa varattiin resursseja ja rekrytoitiin Pelastusopiston pääpäälystöopiskelijoita tutkimusapulaisiksi. Toimialan hankkeiden ohjaus- ja työryhmiin osallistumiset tarkasteltiin huolella ja päätettiin Pelastusopiston strategiaa ja tutkimusstrategiaa tukevasti. Pelastustoimen uudistushankkeen työryhmiin osallistuttiin asiantuntijapanoksella. Aktiivisinta yhteistyötä oli viestintätyöryhmän kanssa, johon nimettiin asiantuntijaksi Pelastusopiston tutkija.

Vuonna 2018 valmisteltiin toimintaympäristökatsausta, joka julkaistaan alkuvuoden 2019 aikana. Pelastustoimen informaatio-ohjaamisen prosessiin osallistuttiin Mittarit pelastuslaitosten prosessien toimivuuden arviointiin –hankkeessa, jota tehtiin yhteistyössä pelastuslaitosten kanssa.

Pelastustoimen tilastopalvelua kehitettiin aktiivisesti vuoden 2018 aikana. Tilastokatsauksia tehtiin säännöllisesti ja niitä julkaistiin avoimesti koko vuoden aikana sekä julkaisuina että mikrobloginpäivityksinä Twitterissä.

TKI-toiminnassa tehtiin säännöllistä ja aktiivista yhteistyötä Viron Päästeametin kanssa. TKI-palvelut vieraili Virossa keväällä 2018. Vastaavasti Päästeametin edustajat osallistuivat kesäkuun Pelastustoimen tutkijatapaamiseen.

1.3.3 Siviilikriisinhallinnan vaikuttavuus

Vuoden 2018 aikana asetettiin ehdolle yhteensä 107 henkilöä, joista 46 oli naisia ja 61 miehiä. Heistä 38 (14 naista, 24 miestä) tuli valituksi tehtäviin. Valittujen osuus ehdolle asetetuista (valintaprosentti) oli vuositasolla 36 %.

Vuoden aikana siviilikriisinhallinnan tehtäviin lähetettiin yhteensä 52 uutta asiantuntijaa ja yhteensä 58 asiantuntijaa kotiutui tehtävistä. Asiantuntijoiden määrä oli alimmillaan 93 (elokuu) ja korkeimmillaan 120 (helmikuu), keskimäärin asiantuntijoita oli kuukaudessa 107. Naisten osuus vaihteli 32,5–39,1%:n välillä.

YK-operaatioihin sekondeerattujen asiantuntijoiden osuus kaikista siviilikriisinhallinnan asiantuntijoista vaihteli vuoden aikana 16:sta 22 %:iin ollen vuositasolla keskimäärin 17,5 %. Sihteeristötehtäviin sijoittuneiden asiantuntijoiden osuus vaihteli vuoden aikana 13 % ja 18 % välillä. Määrällisesti heitä oli eniten tammi-heinäkuussa (17 asiantuntijaa).

Kriisinhallintakeskus tarjosi perehdytyskoulutuksen kaikille tehtäviin lähetetyille asiantuntijoille. Kotimaan valmiuksia tuettiin myös kahdella siviilikriisinhallinnan peruskurssilla, jotka toteutettiin jälleen yhteistyössä Fincentin kanssa. Lisäksi järjestettiin yksi ylimääräinen HEAT-turvallisuuskoulutus, johon otettiin – kiinnostuksen kasvun myötä – mukaan jälleen osallistujia sidosryhmistä. Tämän lisäksi toteutettiin tärkeitä koettuja kursseja yhteistyössä kumppanien kanssa: Investigating and Preventing Sexual and Gender Based Violence (SGBV) ToT, UNPOC (Protection of Civilians), Integrated Crisis Management, Strategic Civilian CSDP Mission Planning Course, ENTRi Training of Trainers (Ramallah). Tämän lisäksi vuonna 2018 resursoitiin suuresti monikansalliseen Viking 2018 -harjoitukseen, johon lähetettiin useita suomalaisia osallistujia. ESDC:n piirissä isännöitiin perehdytyskoulutusta Brysselissä.

Kriisinhallintakeskuksen projekti- ja kehittämisyksikkö vaikutti näkyvästi monella rintamalla. Yksikkö jatkoi alkuvuodesta jo vuonna 2018 jo päättyneen IECEU-projektin tulosten disseminaatiota, laatien kuusiosaisen sähköisesti sekä ulkoministeriön painamana julkaistun ”Briefing paper” -sarjan, jossa tiivistettiin projektin löydökset EU:n CSDP-operaatioiden kehittämiseksi. Lisäksi yksikkö osallistui mm. WISEn julkaiseman Kriisinhallintakirjan laadintaan, mittavan ”Kriisinhallinta NYT” -tapahtuman ideointiin ja toteutukseen, sekä perinteisen Kriisinhallintaseminaarin järjestämiseen syyskuussa yhdessä FINCENTin ja WISEn kanssa. Joulukuussa yksikkö julkaisi vuosien tauon jälkeen Kriisinhallintakeskuksen Erikoisjulkaisun, jota postitettiin laajalti mm. kaikille kansanedustajille. Julkaisu on saatavissa myös sähköisesti. Kriisinhallintakeskus aloitti v. 2018 AMIF-rahoitteisen AUDA-projektin yhdessä Maahanmuuttoviraston (MIGRI) ja ulkoministeriön kanssa.

1.3.4 Kansainvälisen pelastustoiminnan vaikuttavuus

Unionin pelastuspalvelumekanismin (UCPM) asiantuntijoita koulutettiin maapaikkojen mukaisesti pelastuspalvelumekanismin koulutuksissa Euroopassa. Kansainvälisen yhteistyöverkoston (mm. YK, International Humanitarian Partnership IHP, muut toimijat) koulutuksiin lähetettiin yksittäisiä asiantuntijoita kansainvälisen pelastustoimen asiantuntijarosterin osaamistarpeiden ja asiantuntijuuden monipuolistamisen

perusteella. YK:n humanitaarisen avun toimiston (OCHA) UNDAC-asiantuntijavalmius ja osallistuminen on pidetty nykyisellä tasolla. Sähköiset oppimisalustat (Moodle, kansainvälisen yhteistyöverkoston verkkokurssit) tukivat koulutustoimintaa.

Rauniopelastusmuodostelman (USAR) toiminnassa korostui raskaan rauniopelastusmuodostelman (HUSAR) INSARAG-kriteeristön mukainen uudelleenklassifiointi, joka toteutettiin vuoden 2018 alussa. Uudelleenklassifiointista saadun palautteen pohjalta muodostettiin USAR Action Plan eli toimintasuunnitelma. Suunnitelma sisälsi myös koulutussuunnitelman. Vuoden 2018 koulutusta kohdennettiin erityisesti niille toiminnan osa-alueille, joissa muodostelman klassifiointissa todettiin kehitystarpeita.

Teknisen avun ryhmä TAST (Technical Assistance and Support Team) osallistui Unionin pelastuspalvelumekanismin kansainväliseen harjoitukseen Italiassa. TAST-toimintaa kehitettiin myös EU:n ns. Voluntary Pool adaptaatio -rahoituksella, jonka pohjalta toteutettiin useita koulutuksia sekä kalustohankintoja.

Kansainvälistä yhteistyötä tehtiin myös EU-rahoitteisiin projekteihin osallistumalla kumppanina mm. PPRD East II-projektiin Euroopan itärajalla sekä Turkin pelastusviranomaisia (AFAD) tukeneessa projektissa EU-projektissa. Kylmäosaamista kehitettiin edelleen mm. Kriisinhallintakeskuksen koordinoimassa EU-NOM-hankkeessa. Hankkeessa myös tuotettiin kylmissä olosuhteissa toimimisen koulutusta. Ulkopuolisella rahoituksella (PSR) kehitettiin kansainvälisen pelastustoimen resurssien kansallisen hyödyntämisen toimintamalli. Hanke antoi syötteitä Pelastustoimen kehittämishankkeen kansainvälisen pelastustoiminnan työryhmälle.

1.3.5 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Pelastusopistolla ei ollut siirto- eikä sijoitusmenoja.

1.4 Toiminnallinen tehokkuus

1.4.1 Toiminnan tuottavuus

1.4.1.1 Koulutus- ja opiskelijapalvelujen toiminnan tuottavuus

Koulutettavapäiviä oli vuonna 2018 yhteensä 81 416. Koulutettavapäivien kokonaismäärä laski (1,44 % / 1 191 koulutettavapäivää) edellisvuodesta. Koulutettavapäivät kasvoivat kuitenkin hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksessa. Hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksen vuotuisia aloituspaikkoja kasvatettiin ministeriön päätöksellä vuodelle 2018. Koulutettavapäivät laskivat etenkin varautumis- ja alipäälystökoulutuksessa. Varautumiskoulutuksessa vuosimuutokset koulutettavapäiväkertymässä aiheutuvat toteutettujen koulutuksien lukumäärästä, koulutuksien sisällöstä ja osallistujamäärästä. Alipäälystökoulutuksessa aloitti vuonna 2018 yksi kurssi (vuonna 2017 = 1, vuonna 2016 = 2). Tämä johti koulutettavapäiväkertymän laskuun opiskelijamäärän pienentyessä. Pelastaja-, ja päälystökoulutuksessa ei tapahtunut olennaisia muutoksia koulutettavapäiväkertymässä. Täydennyskoulutuksen koulutettavapäivät laskivat hieman.

Pelastusopiston koulutuksen varsinaisten toimintamenojen henkilötyövuodet (vähennettynä tutkimus-, kehittämis-, ja innovaatioyksikön ja johdon henkilötyövuosilla) oli 90,93. Henkilötyövuosikertymä nousi vuonna 2018 yhteensä 3,64 henkilötyövuotta (koulutusyksiköt 2,31 henkilötyövuotta ja loput muualle).

Taulukko 2. Tuottavuuden toteuma ja tavoite.

	TOTEUMA 2016	TOTEUMA 2017	TAVOITE 2018	TOTEUMA 2018	ERO TAVOITE/ TOTEUMA 2018 %
Koulutettavapäivät/ Henkilötyövuodet *	987	946	965	895	-7,22
Koulutettavapäivät/ Opettaja *	1 457	1 393	1 423	1 321	-7,13
Opiskelijat/Opettaja	8,09	7,74	n/a	7,34	n/a
*Talousarvioesitys 2018					

Toteutumatieto on laskettu seuraavasti:

Koulutettavapäivät/henkilötyövuodet: $81\,416 / 90,93 = 895$

Koulutettavapäivät/opettaja: $81\,416 / 61,61 = 1\,321$

Opiskelijat/opettaja: $81\,416 / 180 / 61,61 = 7,34$

Opetustunnit: Luento- ja tuntiopetuksen osuus:

2016: 5 350, 2017: 5 602, 2018: 6 946

Koulutettavapäivät / henkilötyövuodet oli 895. Tunnuslukua edellisvuoteen heikensi koulutettavapäivämäärän kokonaiskertymän hienoinen lasku sekä henkilötyövuosikertymän kohoaminen. Pelastusopisto toteutti muutamia kriittisiä rekrytointeja turvataksaan lakisääteisten tehtävien hoitamisen. Koulutettavapäivät / opettaja tunnusluku oli 1 321 (vuonna 2017 = 1 393). Muutos aiheutui opettajien kokonaishenkilötyövuosikertymän kohoamista ja koulutettavapäiväkertymän laskusta. Opiskelijat / opettaja tunnusluvun arvo oli 7,34 (7,74).

1.4.1.2 Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopalvelujen toiminnan tuottavuus

Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tuottavuutta voidaan mitata hankkeiden määrää henkilötyövuosiin suhteutettuna. TKI-palveluissa työskenteli vuoden 2018 aikana yhteensä 14 henkilöä. Suurin osa henkilöistä oli kuitenkin osa-aikaisissa tai määräaikaisissa tehtävissä, joten henkilötyövuosina työpanos oli 8,6. Tutkimushankkeiden määrä suhteessa tehtyihin henkilötyövuosiin oli edellisvuoden tasolla olleen 2,2.

1.4.1.3 Siviilikriisinhallinnan tuottavuus

Ehdolle asetettujen asiantuntijoiden kokonaismäärä vuonna 2018 kohosi hieman edellisestä vuodesta, ja tehtäviin lähetettyjen asiantuntijoiden määrä pysyi lähellä vuoden 2017 tasoa. Aiempiin vuosiin verrattuna mainitut luvut olivat edelleen alhaisemmalla tasolla, mistä syystä yksikkökustannukset säilyivät aiempia vuosia suurempina.

Taulukko 3. Siviilikriisinhallinnan tuottavuus.

	TOTEUMA 2016	TOTEUMA 2017	TAVOITE 2018	TOTEUMA 2018
Koulutettujen määrä per koulutukseen käytetyt htv:t Skh (vähintään)	95	76	n/a	71
Perehdytys- ja palautekoulutettujen määrä / koulutukseen käytetyt htv:t (UM)	225	127	n/a	143
Koulutettavapäivien määrä per koulutukseen käytetyt htv:t Skh (vähintään) perus, erikois, EU, ulkop.	579	330	n/a	518
Palvelussuhteiden määrä per rekrytointiin käytetyt htv:t (vähintään).	14	14	n/a	13
Koulutettavapäivien määrä / perehdytys- ja palautekoulutukseen käytetyt htv:t	843	441	n/a	738
Ehdolle asetetut / htv (Skh)	34	8,5	n/a	13
Lähetetyt asiantuntijat/htv (Skh)	15	7	n/a	6

1.4.1.4 Kansainvälisen pelastustoiminnan tuottavuus

Kriisinhallintakeskuksen kotimaassa järjestämien kansainvälisen pelastustoiminnan koulutusten ja harjoitusten lisäksi kansainvälistä yhteistyötä on tehty kumppanina EU ModEx Lot 3 -kenttäharjoitusprojektissa, jossa oltiin mukana projektia toteuttaneen konsortion jäsenenä. Asiantuntijoita lähetettiin myös mm. NATO:n EADRCC-harjoitukseen. Kylmäosaamisen kehittämistyötä jatkettiin yhdessä Ruotsin MSB:n ja Tanskan DEMA:n kanssa EU Nordin Modules (EU-NOM)-projektissa. Kansainvälisen pelastustoiminnan resurssien kansallisen hyödyntämisen toimintamallia tarkasteltiin Palosuojelurahaston rahoittamassa projektissa.

Kriisinhallintakeskus oli mukana myös Technical Assistance to the Republic of Turkey Prime Ministry Disaster and Emergency Presidency (AFAD) in strengthening the institutional capacity and improving the disaster and emergency management system -projekteissa toteuttaen pelastustoimen koulutuksia ja lähettämällä pelastustoimen asiantuntijoita kehittämistehtäviin. INSARAG-ohjeistuksen mukaista tiedonhallintaa tuettiin tarjoamalla KoBo-järjestelmän kurssi Suomessa.

Kansainvälisen pelastustoiminnan kehysrahoitus on hyvin rajallinen, eikä se mahdollista kaikkea toimintaa. Kansainvälisen pelastustoiminnan tulostavoitteiden mukaista toimintaa (harjoitukset, työpajat) on pystytty toteuttamaan hankerahoituksella, mikä on parantanut tuottavuutta.

Taulukko 4. Kansainvälisen pelastustoiminnan tuottavuus.

	TOTEUMA 2016	TOTEUMA 2017	TAVOITE 2018	TOTEUMA 2018
Koulutettavapäivien määrä / koulutukseen käytetyt htv:t Kvpe	468	367	n/a	249
Palvelussuhteiden määrä / rekrytointiin käytetyt htv:t Kvpe	7	5	n/a	4

1.4.2 Toiminnan taloudellisuus

1.4.2.1 Koulutus- ja opiskelijapalvelujen toiminnan taloudellisuus

Opiskelijakohtaiset vuosikustannukset ja koulutettavapäivähinnat ammatillisessa peruskoulutuksessa

Opiskelijakohtainen vuosikustannus ammatillisessa peruskoulutuksessa (pelastaja-, alipäälylystö- ja hätäkeskuspäivystäjäkoulutus) oli 26 622 euroa. Koulutuksen kustannukset kohosivat noin 9,5 %, mikä aiheutui lähes kokonaan hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksesta. Hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksen aloituspaikkoja kasvatettiin vuonna 2018. Lisäksi toinen vuonna 2018 aloittaneista hätäkeskuspäivystäjäkursseista päätettiin käynnistää Vaasan alueellisena kurssina, mikä kasvatti myös osaltaan kustannuksia. Koulutuksen kustannuksia kohottivat myös koulutuksen henkilöresursoinnin täydentyminen muutamalla kriittisellä rekrytoinnilla ja yleisen kustannustason nousu. Koulutettavapäivän hinnaksi ammatillisessa peruskoulutuksessa muodostui 148 euroa.

Taulukko 5. Taloudellisuustavoitteet ja toteuma.

* Tavoite talousarvioesitys 2018 **Tavoite toiminta- ja talous-suunnitelma 2016 - 2019	TOTEUMA 2016	TOTEUMA 2017	TAVOITE 2018	TOTEUMA 2018	ERO TAVOITE/ TOTEUMA 2018
*Koulutettavapäivän hinta ammatillisessa peruskoulutuksessa	139	138	143	148	5
Koulutettavapäivän hinta AMK-koulutuksessa	91	91	n/a	93	n/a
*Opiskelijakohtainen vuosikustannus ammatillisessa peruskoulutuksessa	25 064	24 827	26 043	26 622	579
Ammatillisen lisäkoulutuksen koulutettavapäivän hinta	177	192	n/a	213	n/a
*Koulutuksen kokonaiskustannukset	10 671 768	10 806 794	11 089 000	11 231 182	142 182
Koulutukseen käytetyt htv:t	84,17	87,29	n/a	90,93	n/a

AMK -koulutuksen koulutettavapäivähinta

Koulutettavapäivähinta AMK-koulutuksessa oli 93 euroa. Koulutettavapäivän hinta lasketaan jakamalla AMK-koulutuksen kustannukset koulutettavapäivien lukumäärällä. Koulutuksen kustannukset kohosivat vuositasolla noin 100 tuhatta euroa, mikä tarkoitti koulutettavapäivähinnaksi laskettuna noin kahden euron muutosta ylöspäin. Koulutettavapäiviä kertyi vuonna 2018 yhteensä 27 291, edellisvuonna 26 978. Koulutuksen kustannuksia kohottivat koulutuksen henkilöresursoinnin vahvistaminen ja yleinen kustannustason nousu.

Ammatillinen lisäkoulutuksen koulutettavapäivän hinta

Ammatillisen lisäkoulutuksen koulutettavapäivähinta oli 213 euroa. Ammatillinen lisäkoulutus käsittää Pelastusopiston toteuttaman varautumiskoulutuksen (pakollinen ja muu) ja täydennyskoulutuksen (kelpoisuuden tuottava 1 §, liiketaloudellinen 4 § ja budjettivaroin tuettu 5 §) kokonaisuudessaan. Ammatillisen lisäkoulutuksen kustannukset laskivat yhteensä noin 10 prosenttia ja koulutettavapäivät noin 19 prosenttia. Varautumiskoulutuksen koulutettavapäiväkertymä laski noin 30 prosenttia. Ammatillisen lisäkoulutuksen koulutettavapäivän hinnassa on huomioitavaa erityisesti varautumiskoulutuksien koulutettavapäiväkertymien kurssi- ja vuosikohtaiset vaihtelut. Varautumiskoulutuksen keskimääräiset koulutettavapäivähinnat ovat matalampia kuin täydennyskoulutuksien keskimääräiset hinnat.

Koulutuksen kokonaiskustannukset

Koulutuksen kokonaiskustannukset kohosivat vuodesta 2017. Kustannusten kohoaminen konkretisoitui erityisesti hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksessa, jossa Pelastusopisto lisäsi edellisvuodesta hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksen aloituspaikkoja. Syksyllä 2018 Vaasassa aloittanut alueellinen hätäkeskuspäivystäjäkurssi kasvatti osaltaan myös kustannuksia. Koulutuksen kustannukset kohosivat myös pelastaja- ja AMK-koulutuksissa ja laskivat varautumis-, alipäällystö- ja täydennyskoulutuksissa. Koulutuksen kokonaiskustannusten kohoamiseen vaikuttivat myös Pelastusopiston henkilötyövuosien kohoaminen, VES-korotukset ja yleisen kustannustason nousu.

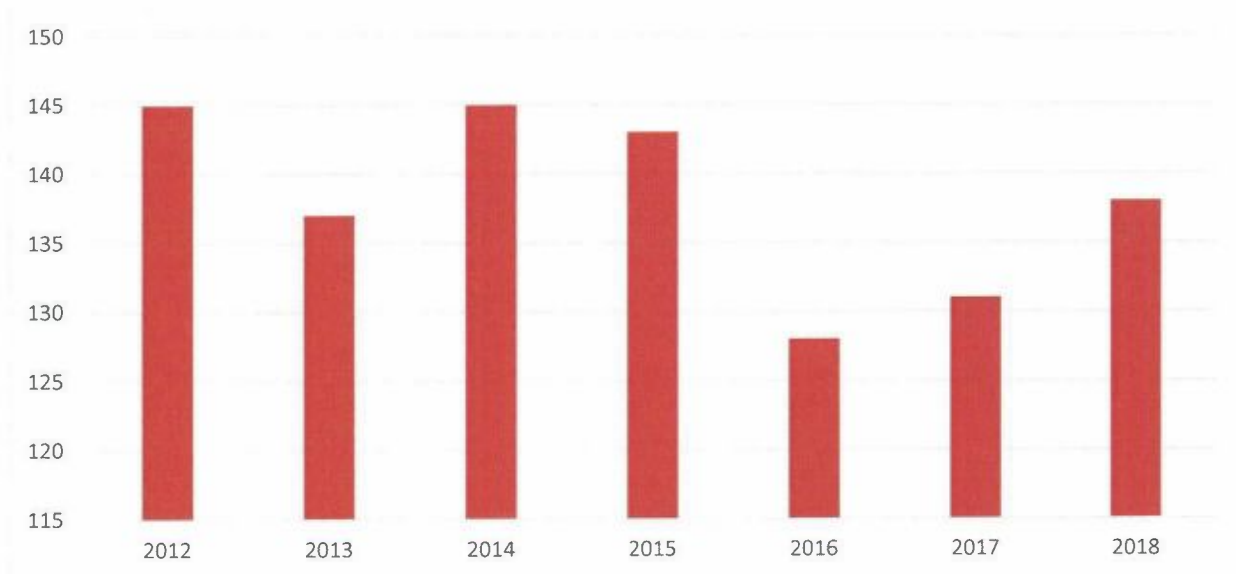
Taulukko 6. Muut taloudellisuuden tunnusluvut.

	TOTEUMA 2016	TOTEUMA 2017	TOTEUMA 2018
Koulutettavapäivän keskimääräinen bruttohinta	128	131	138
Opiskelijakohtainen käyttömeno amk-koulutuksessa	16 319	16 352	16 820
Täydennyskoulutuksen koulutettavapäivän hinta	208	238	254
Pakollisen varautumiskoulutuksen koulutettavapäivän hinta	397	146	190
Muun varautumiskoulutuksen koulutettavapäivän hinta	137	143	157

Koulutettavapäivän keskimääräinen bruttohinta lasketaan jakamalla koulutuksen kokonaiskustannukset koulutettavapäivien kokonaismäärällä. Koulutettavapäivän keskimääräinen bruttohinta oli 138 euroa. Koulutettavapäivän hinta on ollut viime vuosina nousussa, kohoamista vuodesta 2017 keskimäärin noin

seitsemän euroa. Muutosta selittävät koulutuksen kokonaiskustannusten kohoaminen sekä koulutettavapäiväkertymän lasku. Koulutuksen kokonaiskustannusten kohoamista selittävät mm. Pelastusopiston kriittiset henkilöresurssit, VES-korotukset, yleisen kustannustason kohoaminen ja hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksen aloituspaikkojen lisääminen (+ Vaasan alueellinen kurssi). Koulutettavapäivien kokonaismäärä kohosi hieman tutkintoon johtavassa koulutuksessa ja laski selvästi varautumiskoulutuksessa. Koulutettavapäivän keskimääräistä bruttohintaa voidaan laskea lisäämällä Pelastusopistolla toteutettavaa koulutusta, jolloin synergiahyötyjä on mahdollista saavuttaa.

Päällystötutkinnon (AMK-koulutus) kokonaismenot olivat vuonna 2018 noin 2,55 miljoonaa euroa. Kustannukset kohosivat vuositasolla noin 100 tuhatta euroa, mikä vaikutti edelleen opiskelijakohtaisen käytöksen kohoamiseen. Täydennys- ja varautumiskoulutuksien koulutettavapäivähinnan muutoksiin vaikuttavat merkittävästi toteutettujen koulutuksien sisällölliset ratkaisut. Esimerkiksi täydennyskoulutuksen koulutettavapäivän keskimääräiseen hintaan vaikuttavat ratkaisut siitä, kuinka paljon vuoden kuluessa toteutetaan kelpoisuuden tuottavaa, budjettivaroja tuettua ja liiketaloudellista koulutusta. Koulutuksien keskimääräiset koulutettavapäivähinnat ovat kussakin koulutuksessa keskimäärin erisuuruiset. Keskihintoihin vaikuttavat myös toteutettujen koulutuksien koulutussisällöt.

Kaavio 1. Keskimääräinen koulutettavapäivän hinta vuosina 2012–2018.

Tarkasteltaessa pidemmällä aikavälillä koulutettavapäivän keskimääräistä hintaa nähdään, että Pelastusopisto on sopeuttanut toimintaansa vastataksaan virastoon kohdistuneisiin kehysleikkauksiin. Pelastusopisto on joutunut lykkäämään useita kriittisiä investointeja tai henkilörekrytointeja. Investointien lykkäminen on johtanut kumuloituvien investointitarpeisiin. Pelastusopiston täydennyskoulutuksen tuotoilla on vielä osittain kyetty tasapainottamaan talouden tasapainoa, mutta pidemmällä aikavälillä huomioiden tulevat kehysrahoituksen tasot täydennyskoulutuksen tuotoilla ei kyetä ratkaisemaan Pelastusopiston talouden epätasapainoa.

1.4.2.2 Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopalvelujen taloudellisuus

Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan kokonaiskustannukset laskivat vuodesta 2017. Yhteisrahoituksen toiminnan kustannukset laskivat edellisvuodesta, kun hankekokonaisuuksia oli aikaisempaa vähemmän. Aikaisemmin käynnistettyjä EU-rahoitteisia hankekokonaisuuksia saatettiin päätökseen. Hankekokonaisuudet painottuivat Palosuojelurahaston rahoittamiin hankekokonaisuuksiin. Hankekokonaisuuden kutistuminen tarkoitti projektikustannusten pienenemistä (henkilöstö- ja muut menot). Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopalvelut yksikön henkilötyövuodet olivat yhteensä 8,61. Laskua edellisvuodesta on

1,58 yksikköä. Pronto- järjestelmän erillismenot kohosivat, koska järjestelmän ylläpito- ja kehittämiskustannukset nousivat. Järjestelmässä ilmeneviä korjaustarpeita tulee korjata, jotta järjestelmä kykenee palvelemaan käyttötarkoituksessaan. Budjettivaroin tuetun TKI-toiminnan kustannusten nousua selitti osaltaan yhteisrahoitteisten hankkeiden kokonaismäärän pieneneminen, joille olisi voitu kohdistaa työaikaa (pois budjettivaroin tuetusta toiminnasta).

Taulukko 7. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan taloudellisuus.

	TOTEUMA 2016	TOTEUMA 2017	TAVOITE 2018	TOTEUMA 2018
Taloudellisuus				
TKI-toiminnan kokonaiskustannukset *	2 024 361	2 092 466	2 030 000	1 762 750
- josta Pronton erillismenot	375 862	399 932	349 608	409 517
Budjettivaroin tuetun TKI-toiminnan kustannukset *	872 267	861 249	739 000	921 834
- josta erillismenot (kirjanpito)	631 530	508 422	500 000	527 361
Yhteisrahoitteisen TKI-toiminnan kustannukset	1 059 970	1 140 268	1 280 000	789 389
- josta erillismenot (kirjanpito)	516 271	632 846	600 000	446 185
Liiketaloudellisen TKI-toiminnan kustannukset *	92 124	90 949	11 000	51 527
- josta erillismenot (kirjanpito)	18 334	6 174	9 000	6 060
*Pelastusopiston toiminta- ja taloussuunnitelma 2017 - 2020				

1.4.2.3 Siviilikriisinhallinnan taloudellisuus

Siviilikriisinhallinnan koulutuskustannusten nousuun on rakenteellisia syitä. Kriisinhallintakeskus koulutti edellisvuotta enemmän ja käytti näin enemmän resursseja koulutuksiin. Sekä perehdytys- että erikoiskoulutuksissa koulutettiin enemmän väkeä peruskurssikoulutettavien määrän pysyessä ennallaan. Samalla tavalla kustannusvaikutusta tuli siitä, ettei kansainvälisen pelastustoimen määrärahaan kohdistettu työaikaa ja palkkakustannuksia. Myös ISO-laaturyö ja muuttovalmistelut kasvattivat menoja.

Koulutettavapäivän hintaa laski lisääntyneen koulutettavienmäärän lisäksi se, että Kriisinhallintakeskus lähetti aktiivisesti asiantuntijoita sidosryhmien koulutuksiin ulkomaille.

Taulukko 8. Siviilikriisinhallinnan taloudellisuus.

	TOTEUMA 2016	TOTEUMA 2017	TAVOITE 2018	TOTEUMA 2018
Siviilikriisinhallinnan kustannukset € / vuosi netto	1 460 707	1 553 252	n/a	1 637 436
Koulutuskustannukset, Skh sis. yleiskulut	598 225	686 040	n/a	706 141
Koulutettavapäivän keskim. kustannus (enintään) Skh perus, erikois, EU, IKI, PDT ja LL	383	407	375	339
Keskimääräinen kustannus per kurssilainen Skh (enintään) ks. ed.	2366	2 602	n/a	2471
Palvelussuhteen keskimääräinen kustannus (SM) (enintään) sis. yleiskulut	6050	5355	5 000	4143
Projekti- ja kehittämisyksikkö kustannukset sis. yleiskulut	344 901	271 256	n/a	358 930

1.4.2.4 Kansainvälisen pelastustoiminnan taloudellisuus

Kansainvälisen pelastustoiminnan koulutettavapäivän kustannus raportointivuonna oli 1023 euroa. Syy koulutettavapäivän kustannuksen nousuun oli se, että alkuvuoden suureen INSARAG-arviointiharjoituksessa asiantuntijoille korvattiin harjoitukseen osallistumisesta. Vuonna 2018 kroonisesti aliresursoitua toimintaa pyrittiin edelleen aktiivisesti tukemaan ulkopuolisella rahoituksella, mikä ei ole kestävää kehitystä.

Taulukko 9. Kansainvälisen pelastustoiminnan taloudellisuus.

	TOTEUMA 2016	TOTEUMA 2017	TAVOITE 2018	TOTEUMA 2018
Kv-pelastuspalvelun kustannukset, €/vuosi, netto	883 289	1 438 767	n/a	1 350 836
Koulutuskustannukset, Kvpel, sis. yleiskulut	527 499	1 151 160	n/a	722 284
Keskimääräinen kustannus per kurssilainen Kvpel (enintään) kehys, arviomr, EU, ulkop.	1 199	2 892	n/a	3 783
Koulutettavapäivän keskimääräinen kustannus Kvpel sis. yleiskulut	303	789	345	1023

1.4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat on laadittu suoritteista, jotka muodostuvat sisäministeriön maksuperustepäätöksen 1 §–4 §:n ja 5 §:n mukaisesta toiminnasta. Pelastusopistolla on kahdenlaisia liiketaloudellisesti hinnoiteltavia suoritteita: 5 §:n mukaisia ns. budjettivaroin tuettuja suoritteita, jotka ovat valtion 70 % kurssipäivän hinnasta subventoimaa koulutusta, sekä 4 §:n mukaisia puhtaasti liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavia suoritteita. Molemmista suoriteryhmistä on laadittu omat kustannusvastaavuuslaskelmansa. Lisäksi maksulliseen toimintaan kuuluvat julkisoikeudelliset suoritteet (1 §), joille maksuperustepäätöksessä on säädetty kiinteä hinta.

Taulukko 10. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuden tavoitteet ja toteuma.

* Tavoite toiminta- ja taloussuunnitelma 2017 – 2020 **Sisäministeriön ase- tus (706/2017)	TOTEUMA 2016	TOTEUMA 2017	TAVOITE 2018	TOTEUMA 2018	ERO TAVOITE/ TOTEUMA 2018
Liiketaloudelliset, markkinahintaiset suoritteet *	153 %	119 %	115 %	131 %	+16 %
Budjettivaroin tuetut liiketaloudelliset suoritteet **	86 %	83 %	70 %	72 %	+2 %
Julkisoikeudelliset suoritteet *	54 %	62 %	40 %	54 %	+14 %

Budjettivaroin tuetut liiketaloudelliset suoritteet (5§)

Pelastusopiston maksullisista suoritteista annetun sisäministeriön asetuksen (706/2017) 5 §:ssä todetaan, että *Pelastusopisto perii asiakasmaksuna keskimäärin 70 prosenttia kurssin kuluista, jotka ovat Pelastusopiston harjoitusalueella sovellettuina harjoituksina toteutettavia kursseja ja joilla opetetaan pelastuslaitosten ja sopimuspalokuntien miehistöltä vaadittavaa pelastustoiminnan ammattiteknistä osaamista.*

Budjettivaroin tuettujen liiketaloudellisten suoritteiden tuottoja vuodelle 2018 kirjattiin yhteensä 127 481 euroa. Tuotot laskivat vuodesta 2017 yhteensä hieman alle 6000 euroa. Koulutusta toteutetaan pääasiassa julkiselle sektorille, mutta myös elinkeinoelämälle. Kurssitarjonnassa ei tapahtunut edellisvuoteen olennaista muutosta. Vuonna 2018 toteutettuja kursseja olivat mm. vaarallisten aineiden kurssi, puomitiikaskurssi, ajoharjoittelukurssi, korkealla työskentelykurssi tai tieliikenneonnettomuuskurssi. Budjettivaroin tuettujen liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 72 %.

Taulukko 11. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus.

	Budjettituetut liiketaloudelliset suoritteet (5 §)	Liiketaloudelliset suoritteet (4 §)	Liiketaloudelli- nen toiminta yhteensä	Julkis- oikeudelliset suoritteet (1 §)
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan myynti- tuotot	126 019	1 204 069	1 330 088	123 360
Maksullisen toiminnan muut tuotot	1 462	479 842	481 305	0
TUOTOT YHTEENSÄ	127 481	1 683 911	1 811 393	123 360
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erillis- kustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	12	4 385	4 397	947
Henkilöstökustannukset	51 263	365 016	416 280	79 409
Vuokrat	3 650	938	4 588	4 000
Palvelujen ostot	7 631	35 940	43 570	11 672
Muut erilliskustannukset	3 310	22 009	25 319	3 545
Erilliskustannukset yht.	65 867	428 287	494 154	99 573
KÄYTTÖJÄÄMÄ	61 614	1 255 624	1 317 238	23 787
Maksullisen toiminnan osuus Yhteiskustannukset				
- tukitoimintojen kustannukset	31 906	224 010	255 917	50 351
- poistot	1 011	32 624	33 635	1 595
- korot	0	0	0	0
- muut yhteiskustannukset	78 822	602 933	681 755	75 317
= osuus yhteiskustannuksista yhteensä	111 738	859 568	971 306	127 263
Kokonaiskustannukset yhteensä	177 605	1 287 855	1 465 461	226 836
YLIJÄÄMÄ (+)/ALIJÄÄMÄ (-)	-50 124	396 056	345 932	-103 476
Kustannusvastaavuusprosentti	72 %	131 %	124 %	54 %

Markkinaperusteisesti hinnoiteltavat liiketaloudelliset suoritteet (4 §)

Markkinaperusteisesti hinnoiteltavien liiketaloudellisten suoritteiden tuotot olivat 1 683 911 euroa. Liiketaloudellisten täydennyskoulutuksien kysyntä kohosi edellisvuodesta. Pelastusopisto pyrkii kehittämään koulutuksia vastatakseen entistä paremmin asiakkaiden tarpeisiin. Täydennyskoulutuksilla on ollut merkittävä taloudellinen merkitys Pelastusopiston toiminnan kokonaisrahoituksessa, mutta Pelastusopisto ei millään kykene kasvattamaan liiketaloudellista täydennyskoulutusta siten, että tuotoilla voitaisiin kompensoida toiminnan rahoitukseen tehtyjä kehysleikkauksia. Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 131 prosenttia. Kannattavuus on jonkin verran parantunut. Kurssihinnoittelussa on tunnistettu entistä paremmin hinnoitteluun huomioitavia kustannustekijöitä. Pelastusopiston koulutuksien kustannukset muodostuvat kursseille suoraan kohdistuvista kustannuksista ja niistä yleiskustannuksista, joita jaetaan Pelastusopiston kustannusajureilla myös liiketaloudelliseen täydennyskoulutukseen. Kustannusajureiden jakoperusteet (esimerkiksi koulutettavapäivät) vaihtelevat vuosittain, mikä vaikuttaa yleiskustannusten kohdentumiseen ja edelleen kustannusvastaavuuteen.

Liiketaloudellinen toiminta yhteensä

Liiketaloudellinen toiminta yhteensä käsittää budjettivaroin tuetun ja markkinahintaisen liiketaloudellisen toiminnan. Tuotot olivat yhteensä 1 811 393 euroa. Tuottojen kohoaminen aiheutui markkinahintaisen liiketaloudellisen toiminnan tuottojen kasvusta. Budjettivaroin tuetun toiminnan tuotot laskivat hieman. Muut maksullisen toiminnan tuotot pysyivät edellisvuoden tasolla. Kustannusvastaavuusprosentiksi muodostui 124, joka kohosi vuodesta 2017. Keskeisin kustannusvastaavuusprosenttia kohottanut tekijä oli liiketaloudellisen toiminnan suhteellisen osuuden kasvaminen budjettivaroin tuettuun toimintaan nähden.

Julkisoikeudelliset suoritteet (1 §)

Pelastusopiston järjestämiä julkisoikeudellisia kursseja olivat sivutoimisen teollisuuspalopäällikön peruskurssi, vesipelastuskurssi ja sopimuspalokunnan päällikkökurssi. Julkisoikeudellisten kurssien hinnoittelusta on päätetty sisäministeriön asetuksessa Pelastusopiston maksullisista suoritteista (706/2017). Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot laskivat hieman edellisvuodesta tuottojen kokonaismäärän ollessa 123 360 euroa. Sivutoimisen teollisuuspalopäällikön peruskurssin tuotot laskivat, kun kurssille ei osallistunut vastaavaa määrää osallistujia kuin vuonna 2017. Sisäministeriön asetuksessa kurssien hinnoitteluun vuodelle 2018 ei tehty olennaisia muutoksia aikaisempaan nähden. Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 54 prosenttia, joka laski vuodesta 2017. Julkisoikeudellisissa suoritteissa kustannusvastaavuuteen keskeisesti vaikuttavat toteutettujen kurssien osallistujamäärät. Kurssin osallistujamäärien laskiessa kurssien tuotto / kulusuhde heikkenee. Kurssien menot (henkilöstöresurssit ja muut) pysyvät lähes vakiona, mutta tuotot jäävät pienemmiksi.

Taulukko 12. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma.

	Julkisoikeudelliset suoritteet				Liiketaloudelliset suoritteet			
	2018	2018	2017	2016	2018	2018	2017	2016
(1000 e)	Toteutuma	Tavoite	Toteutuma	Toteutuma	Toteutuma	Tavoite	Toteutuma	Toteutuma
TUOTOT								
maksullisen toiminnan tuotot								
- maksullisen toiminnan myyntituotot	123	120	136	112	1 330	1 100	1 200	1 218
- maksullisen toiminnan muut tuotot				3	481	400	480	429
Tuotot yhteensä	123	120	136	115	1 811	1 500	1 680	1 647
KOKONAISKUSTANNUKSET								
Erilliskustannukset								
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	1	1	1	1	4	5	6	5
- henkilöstökustannukset	79	126	77	100	416	505	414	421
- vuokrat	4	4	4	5	5	6	5	8
- palvelujen ostot	12	12	11	13	44	53	40	51
- muut erilliskustannukset	4	5	4	5	25	31	21	16
Erilliskustannukset yhteensä	100	148	96	124	494	600	486	501
Osuus yhteiskustannuksista								
- tukitoimintojen kustannukset	50	63	53	56	256	171	261	232
- poistot	2	2	2	1	34	23	32	27
- korot	0	0	0	0	0	0	0	0
- muut yhteiskustannukset	75	85	71	33	682	456	684	360
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	127	150	125	90	971	650	978	619
Kokonaiskustannukset yhteensä	227	298	221	214	1 465	1 250	1 465	1 120
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-103	-178	-85	-100	346	250	215	527
(tuotot - kustannukset)								
Käytetty MPL 7.1 § mukainen hintatuki								
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	-103	-178	-85	-100	346	250	215	527
Käytettävissä ollut MPL 7.1 § mukainen hintatuki								

1.4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Taulukko 13. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuden tavoite ja toteuma.

* Tavoite talousarvioesitys 2018	TOTEUMA	TOTEUMA	TAVOITE	TOTEUMA	ERO TAVOITE/ TOTEUMA 2018
	2016	2017	2018	2018	
Yhteisrahoitteinen toiminta *	72 %	53 %	60 %	50 %	-10 %

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat 881 163 euroa. Tuotot kohosivat vuodessa noin 120 000 euroa. Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus käsitti Palosuojaohjelmasta saatuja tuottoja liittyen Pelastusopiston hankerahoituksiin. EU:lta saatu rahoitus oli myös hankerahoitusta koskien mm. EU:n puiteohjelmien mukaisia hankkeita tai Pelastusopiston harjoitusalueen työturvallisuuden harjoitusalue (TTHA) hanketta. Pelastusopiston yhteydessä vuonna 2018 toimineen Kriisinhallintakeskuksen osuus EU:lta saadusta koko-

naisrahoituksesta oli merkittävä. Yhteisrahoitteisessa toiminnassa toiminnan tuottoihin vaikuttavat keskeisesti kunkin vuoden hankkeiden kokonaismäärä ja hankkeiden euromääräinen suuruus. Kustannusvastaavuudeksi kirjattiin 50 prosenttia. Hankkeiden keskimääräinen omarahoitusosuus oli siten myös 50 prosenttia. Kussakin yhteisrahoitteisessa hankkeessa omarahoitusosuudet vaihtelevat ulkopuolisen rahoittajan tai hankkeen mukaan.

Taulukko 14. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (laskelma omarahoitusosuudesta).

	2016	2017	2018	2018
(1000 e)	Toteutuma	Toteutuma	Tavoite	Toteutuma
YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN TUOTOT				
Muiltä valtion virastoilta saatu rahoitus	284	311	265	367
EU:lta saatu rahoitus	986	431	735	492
Muu valtiohallinnon ulkopuolinen rahoitus				
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	12	18	10	22
Tuotot yhteensä	1 281	761	1 010	881
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	137	47	37	177
Henkilöstökustannukset	666	602	750	819
Vuokrat	30	35	55	63
Palvelujen ostot	279	153	189	146
Muut erilliskustannukset	104	84	146	212
Erilliskustannukset yhteensä	1 216	921	1 177	1 417
Yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus				
Tukitoimintojen kustannukset	394	404	408	270
Poistot	11	12	12	9
Korot	1	0	0	0
Muut yhteiskustannukset	149	104	88	74
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	554	519	508	352
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 769	1 440	1 685	1 769
OMARAHOITUSOSUUS	-488	-679	-675	-888
(Tuotot - Kustannukset)				
Omarahoitusosuus, %	28 %	47 %	40 %	50 %

1.5 Tuotokset ja laadunhallinta

1.5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

1.5.1.1 Koulutus- ja opiskelijapalvelujen suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Suoritettujen tutkintojen määrä oli tavoitteen mukainen. Vuonna 2018 valmistui yksi alipäälystökurssi. Varautumiskoulutuksen koulutettavapäiväkertymä oli vuotta 2017 pienempi. Varautumiskoulutuksella katettiin alueellisesti koko Suomi ja tarjonta oli monipuolista huomioiden myös uusia yhteistyötahoja. Myös ruotsinkielistä varautumiskoulutusta oli aikaisempaa enemmän. Merkittävä syy alentuneeseen koulutuspäiväkertymään vuonna 2018 oli vain yksi toteutettu valmiusharjoitus. Rajoitetun kelpoisuuden tuottavia vesisukelluskursseja järjestettiin Pelastusopistolla yksi, jonka lisäksi järjestettiin yksi vesisukelluskurssi liiketaloudellisena palvelutoimintana.

Pelastusopisto on erittäin vetovoimainen yhteistyökumppani. Liiketaloudellisen täydennyskoulutuksen koulutettavapäivämäärä ylitti tavoitteen. Myös liiketaloudellisen koulutuksen kannattavuutta on edelleen parannettu kustannustietoisuuden lisääntymisen ja prosessien kehittämisen kautta.

Vuonna 2018 sekä tutkintokoulutuksen että liiketaloudellisen koulutuksen toteuttamista on hankaloittanut rekrytointien haasteellisuus.

Taulukko 15. Tutkinnot ja koulutettavapäivät: määrällisten tulosten tavoitteet ja toteuma.

	TOTEUMA 2016	TOTEUMA 2017	TAVOITE 2018	TOTEUMA 2018	EROTUS/ TAVOITE 2018	EROTUS 2018/ 2017
1. TUTKINNOT	210	199	194	191	-3	-8
- AMK-tutkinnot	31	38	30	30	0	-8
- Pelastusopiston tutkinnot	179	161	164	161	-3	0
Pelastajatutkinto	116	117	120	117	-3	0
Häke -päivystäjä	23	23	24	24	0	+1
Alipäälystötutkinto	40	21	20	20	0	-1
2. KOULUTETTAVAPÄIVÄT	83100	82607	81420	81407	-13	-1300
2.1 Tutkintoon johtava koulutus	72404	69886	68220	71103	+2883	+1217
- josta AMK-koulutus	28860	26978	25740	27291	+1238	+313
2.2 Ammatillinen lisäkoulutus	10696	12721	13200	10304	-2596	-2417
- Varautumiskoulutus (1 §)	5008	6218	7100	4343	-2757	-1875
, josta pakollista väestönsuojelukoulutusta	100	63	300	95	-205	+32
- Rajoitetun kelpoisuuden tuottava täydennyskoulutus	1160	1090	1100	980	-120	-110
- budjettivaroin tuettu täydennyskoulutus,	578	759	700	621	-79	-138
- liiketaloudellinen täydennyskoulutus	3950	4654	4000	4360	+360	-294

1.5.1.2 Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopalvelujen hankkeet ja julkaisut

Kilpailu hanke- ja projektirahoituksesta kansainvälisissä rahoitushauissa on kiristynyt entisestään. Kansallisten yhteistyöhankkeiden lukumäärä ylitti vuoden 2018 tavoitteen. Kansallisia yhteistyöhankkeita oli yhteensä 18 (Taulukko 17). Kansainvälisiä hankkeita oli 12, mikä ylitti myös asetetun tavoitteen. Julkaisujen määrä (13) jäi vuoden 2018 tulostavoitteesta, koska osa hankkeista olisi sellaisia, joissa ei tuotettu julkaisua.

Taulukko 16. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tuotokset.

	TOTEUMA 2016	TOTEUMA 2016	TAVOITE 2018	TOTEUMA 2018
Suoritteet				
Julkaisujen lukumäärä	12	23	19	13
Kotimaisten yhteistyöhankkeiden lukumäärä	14	19	12	18
Kv. hankkeiden lukumäärä	4	10	10	12

1.5.1.3 Siviilikriisinhallinnan suoritteiden määrät

Siviilikriisinhallinnan tehtäviin asetettiin ehdolle hieman aiempaa vuotta suurempi määrä asiantuntijoita eli haettavaksi avattujen tehtävien määrä normalisoitui vuodesta 2017, jolloin tehtäviä avattiin haettavaksi normaalia vähemmän määrärahasyistä. Tehtäviin ehdolle asetettujen asiantuntijoiden valintaprosentissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Siviilikriisinhallinnan julkaisusuoritteiden määrä pysyi korkealla tasolla, mihin edelleen vaikuttaa yksikön henkilöstön vaihtuvuuden väheneminen ja tutkimustyön vaihe, jossa tehdyn työn tuloksia nyt julkaistaan. Myös Kriisinhallintakeskuksen skh-hankkeiden osalta on nähtävissä koveneva kansallinen ja kansainvälinen kilpailu sekä EU-tasolla kriisinhallinta-aiheisten tutkimushakujen loppuminen lähes tyystin. Toisaalta hankehakujen määrää vähennettiin myös tarkoituksella, jotta resurssia vapautuisi esimerkiksi julkaisu- tai tapahtumien järjestämistyöhön.

Taulukko 17. Siviilikriisinhallinnan suoritteiden määrät.

	TOTEUMA 2016	TOTEUMA 2017	TAVOITE 2018	TOTEUMA 2018
Koulutettavapäivät UM (predeployment, feedback)	113	265	n/a	443
Koulutettujen määrä, kehysrahoitus Skh	98	207	150	227
naisia/miehiä Huom. pelkästään peruskursseilla 72 hlöä	97/108	51/47	n/a	68/139
Koulutettujen määrä, perehdytys ja palautekoulutukset	135	76	n/a	86
Ehdolle asetetut asiantuntijat Skh	246	73		107
- joista naisia/miehiä	89/157	26/47		46/61
- joista tehtävään valitut	107	28		38
- joista naisia/miehiä	35/72	8/20		14/24
Viranomaisraportointi	12	12		12
- joista kuukausiraportit	12			
- joista erityisselvitykset	0			
Julkaisujen määrä,	1	10		9
- joista tieteellisiä artikkeleita				
Kansallisten yhteistyöhankkeiden määrä	0	0		1
Kansainvälisten yhteistyöhankkeiden määrä	7	2		1

1.5.1.4 Kansainvälisen pelastustoiminnan suoritteiden määrät ja julkishyödykkeet

Yhteensä 103 asiantuntijaa nimitettiin kansainvälisen pelastustoiminnan tehtäviin vuonna 2018. Tehtävä perustui Suomen kahdenväliseen Nordred- sopimukseen avunannosta kriisitilanteissa. Ruotsin metsäpalojen sammutus- ja tukitehtäviin (NSE) osallistui yhteensä 99 henkilöä. Palvelussuhteen kesto vaihteli muutamista päivistä maksimissaan reiluun viikkoon.

Ruotsin metsäpalojen tehtävien lisäksi Suomi lähetti asiantuntijoita Euroopan Unionin pelastuspalvelumekanismin (UCPM) kautta Indonesiaan kahden viikon mittaiselle arvioiti- ja koordinoititehtävälle, Maa- ilman ruokaohjelman kautta yksi asiantuntija osallistui YK:n henkilöstön leirin ylläpitoon Bangladeshissa sekä International Humanitarian Partnership (IHP) yhteistoiminnan kautta yksi asiantuntija osallistui Bangladeshissa YK:n henkilöstön leirien rakentamiseen sekä ylläpitoon. Yksi asiantuntija työskenteli myös Maa- ilman ruokaohjelman (WFP) tehtävissä Nepalissa vuonna 2018. Kaikilla edellä mainituilla tehtävillä vahvistettiin Suomen kansallisen varautumisen- ja pelastustoiminnan osaamista sekä lisättiin pelastusmuodostelmien henkilöstön kansainvälistä osaamista kenttätehtävissä.

Edellä mainittujen toteutuneiden tehtävien lisäksi Suomi asetti lukuisia ehdokkaita vuonna 2018 avattuihin Euroopan Unionin pelastuspalvelumekanismin asiantuntijatehtäviin sekä ylläpiti jatkuvaa muodostelman lähettämismäisyyttä teknisen avun ryhmälle (EU FI-TAST CC); tämä valmius perustui Suomen sitoumukseen osallistua EU Voluntary Pool - valmiuteen vuoden 2018 loppuun saakka. Suomen keskiraskas rauniopelastusmuodostelma uudelleenarvioitiin YK:n arviointiharjoituksessa vuonna 2018 ja se oli myös osiltaan valmiudessa vuoden 2018 aikana. Samoilla resursseilla osallistuttiin aktiivisesti kansainväliseen yhteistyöhön työryhmäosallistumisten ja hankkeiden kautta.

Taulukko 18. Kansainvälisen pelastustoiminnan suoritteiden määrät.

	TOTEUMA 2016	TOTEUMA 2017	TAVOITE 2018	TOTEUMA 2018
Koulutettavapäivät, Kvpe kehys, arviomr. EU, ulkopuolinen	1743	1762	n/a	1 202
Koulutettujen määrä, Kvpe kehys, arviomr. EU, ulkopuolinen	436	398	n/a	398
- joista naisia / miehiä	83/353	86/312		86/312
Kvpe asiantuntijat valmiudessa	246	224	n/a	168
- josta naisia / miehiä		26/198		22/146
Kvpe asiantuntijoita tehtäviin	8	8	n/a	103
- joista naisia / miehiä	0/8	0/8		3/100

Koulutettavapäivien ja koulutettujen määrän poikkeama edellisestä vuodesta (2017) selittyy tavallista suuremmasta panostuksesta USAR -koulutukseen vuonna 2017. Tämä tehtiin liittyen vuoden 2018 USAR-muodostelman INSARAG -uudelleenarviointiin. Huomattavasti korkeampi lukema tehtäviin lähetetyissä asiantuntijoissa selittyy Ruotsin metsäpalotehtävillä, joissa Suomi oli aktiivinen.

1.5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

1.5.2.1 Koulutus- ja opiskelijapalvelujen palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Palaute, hakeneet, aloituspaikat sekä opiskelun keskeyttäminen

Pelastusopiston hakijaluvut olivat hyvällä tasolla huolimatta lkäluokkien pienenemisestä ja hyvistä opiskelijoista käytävästä kovenevasta kilpailusta muiden oppilaitosten kanssa. Pelastusopistolla tehtiin uusia panostuksia markkinointiin. Hätäkeskuspäivystäjätutkinnon osalta tehtiin hyvää yhteistyötä hätäkeskuslaitoksen kanssa, mikä osaltaan nosti hakijamääriä hätäkeskuspäivystäjätutkintoon.

Tutkintopalautteet ovat pitkälti edellisten vuosien hyvällä tasolla. Vuonna 2017 ja 2018 on kaikilta opintojaksoilta kerätty systemaattisesti palautetta, josta opettajat ovat myös antaneet vastapalautteen. Tavoitteena on saada kattavasti tietoa tutkintojen ja koulutuksen kehittämiseksi pidemmällä aikajänteellä. Syksyllä 2018 osana palautejärjestelmän kehittämistyötä luotiin uusi tutkintojen työelämävastaavuuskysely, joka pilotoidaan keväällä 2019. Ammatillisen täydennyskoulutuksen palautteet osoittavat korkeaa tyytyväisyyttä opetuksen laatuun. Samoin varautumiskoulutuksen opiskelijapalautteen keskiarvo on hyvällä tasolla.

Ammatillisen peruskoulutuksen tutkintoon johtavan koulutuksen opiskelijat suorittavat liki poikkeuksetta tutkintonsa loppuun asti. Alhaiset keskeyttäneiden luvut viestivät osaltaan opiskelijavalinnan järjestelyjen onnistumisesta, opiskeluaikaisten kokemusten myönteisyydestä sekä opiskelijoiden henkisestä sitoutuneisuudesta sekä motivaatiosta pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan ammatteihin. Ammattikorkeakoulutuksen suorittamisprosentti on hyvä verrattuna myös yleisesti ammattikorkeakoulukenttään.

Taulukko 19. Laadunhallinta koulutuksessa.

	TOTEUMA 2016	TOTEUMA 2017	TAVOITE 2018	TOTEUMA 2018	2018 Erotus: Tavoite/toteuma
Tutkintopalaute (päättävien kurssien opiskelijoiden kokonaisarviointi asteikolla 1-4), kokonaiskeskiarvo	3,20	3,34	3,08	3,38	+ 0,30
-pelastajan koulutusohjelma, ka.	3,32	3,32	3,08	3,46	+ 0,38
-alipäälllystön koulutusohjelma, ka.	2,94	2,98	3,08	3,26	+0,18
-häätäkeskuspäivystäjän koulutus-ohjelma, ka.	3,51	3,43	3,08	3,41	+ 0,33
Täydennyskoulutuspalaute (laatuasteikolla 1 – 4)	3,70	3,72	3,5	3,69	+0,19
Varautumiskoulutuksen palaute (laatuasteikolla 1 – 4)	3,34	3,48	3,5	3,51	+0,01
Hakeneiden lukumäärä/aloituspaiikat	4,50	3,80	5,0	5,84	+0,84
Ammatillisen peruskoulutuksen keskeyttämisprosentti/aloituspaiikka	0,54	1,2	1,0	0,58	+0,42
Ammattikorkeakoulutuksen keskeyttämisprosentti *laskettu läsnä olevan opiskelijamäärän mukaan	5,8	5,9	1,5	3,29	-1,79

1.5.2.2 Tutkimus, kehittämis- ja innovaatiopalvelujen palvelukyky ja laatu

Pelastusopiston TKI-toiminta tuottaa tietoa koulutuksen, strategisen päätöksenteon ja pelastustoimen operatiivisen toiminnan tueksi. Palvelukykyä kuvaavana mittarina voidaan laskea hankkeiden määrää, joissa nämä kriteerit toteutuvat. Vuonna 2018 päätöksentekoa tukevia hankkeita oli neljä. Opettajia ja opiskelijoita osallistui yhteensä kahdeksaan hankkeeseen. Pelastuslaitosten kanssa yhteistyössä tehtyjä hankkeita oli 11. Kaikilla osa-alueilla yhteistyö lisääntyi tai pysyi entisellä tasolla.

1.5.2.3 Siviilikriisinhallinnan palvelukyky ja hankkeiden laatu

Peruskurssien osalta hyvää ja vakiintunutta yhteistyötä jatkettiin Poliisi-ammattikorkeakoulun ja Puolustusvoimien kansainvälisen keskuksen (FINCENT) kanssa. Peruskurssin teoriaosuus järjestettiin jälleen Tampereella Poliisi-ammattikorkeakoulun tiloissa ja peruskurssin kenttäosuus FINCENT-yhteistyössä Niinissalossa ja Jämillä.

Kaikki Kriisinhallintakeskuksen tehtäviin valitut asiantuntijat saivat koulutustarpeitaan vastaavan kansallisen lähtöperehdytyksen (PDT). Kriisinhallintakeskus järjesti lisäksi yhden perehdytyskoulutuksen ESDC:n alla Brysselissä ja osallistui näin eurooppalaiseen yhteistyöhön. Yhteistyötä European Security and Defense Collegien kanssa jatkettiin järjestämällä strategisen tason skenaariopohjaisen suunnittelu- ja kehittämiskurssin Brysselissä yhdessä sisäministeriön sekä Itävallan ulkoministeriön kanssa, sekä osallistumalla FINCENTIN kanssa EU Comprehensive Crisis Management (EUCCM) -kurssin järjestämiseen Brysselissä.

Myös erikoiskursseille lähetettiin aktiivisesti siviilikriisinhallinnan asiantuntijoita. Tämä on kustannustehokas tapa tarjota asiantuntijoille koulutustarpeita vastaavaa koulutusta ja näin edesauttaa heidän kansainvälistä urakehitystään. Lisäksi koordinaatiota eri hallinnonalojen välillä erikoiskurssiosallistumisissa

pyrittiin parantamaan yhdessä SM:n kanssa; tavoitteena entistä koordinoitumpi osallistuminen ulkomaiden koulutuksiin eri konsortioiden järjestäminä.

Vuonna 2008 perustetun Kokonaisvaltaisen osaamiskeskuksen kursseja järjestettiin yhteistyössä FINCENTIN kanssa. Näitä olivat jo käsitteeksi muodostunut Integrated Crisis Management kurssi, edellä mainittu EU Comprehensive Crisis Management- kurssi sekä Protection of Civilians (POC)- kurssi.

Yksi vuoden 2018 päätapahtumista, joka luokitellaan erikoiskoulutukseksi ja joka tarjosi erinomaisen koulutusmahdollisuuden suomalaisille asiantuntijoille oli VIKING 18 -harjoitus, jossa Suomella oli sotilaspuolen rinnalla näkyvä siviilipuolen kontribuutio. Tämä sai erinomaista palautetta kansainvälisiltä kumppaneilta harjoituksessa.

Eurooppalainen koulutusyhteistyö toteutui pääasiassa ENTRi:n (Europe's New Training Initiative for Civilian Crisis Management) ja EUPST II:n (EU Police Services Training) puitteissa. Kriisinhallintakeskus osallistui ENTRi:n rahoituksella järjestetyn koulutuksen kehittämiseen ja järjesti mm yhden kouluttajien koulutuksen Palestiinalaisalueilla.

Kun vuonna 2017 järjestettiin normaalista poiketen ainoastaan yksi palautetilaisuus, palattiin vuonna 2018 palautetilaisuuksien osalta normaaliin rytmiin pitämällä kaksi palautetilaisuutta, joiden yhteydessä kehitettiin yhdenmukaista palautteen raportointimallia. Tulevaa palvelukykyä parantamaan aloitettiin syksyllä 2018 hanke, jonka tarkoituksena on ISO 9001 -sertifioida Kriisinhallintakeskuksen koulutustointi.

Seminaaritoiminnassa järjestettiin WISEn ja FINCENTin kanssa perinteinen kriisinhallintaseminaari syyskuussa sekä osallistuttiin aktiivisesti poikkihallinnollisen Kriisinhallinta NYT -tilaisuuden järjestämiseen toukokuussa Helsingissä. Viimeksi mainitun yhteydessä pidettiin myös erillinen kriisinhallinnan tutkimukseen keskittynyt työpaja.

Taulukko 20. Siviilikriisinhallinnan palvelukyky ja laatu.

	TOTEUMA 2016	TOTEUMA 2017	TAVOITE 2018	TOTEUMA 2018
Hakeneiden lukumäärä / aloituspaikat (EU Concept Core -kurssi ja EUPOL kurssit), - joista naisten määrä	4,18 4,09	4,64 4,09	n/a	4,33
Peruskursseille hakeneet ulkomaalaiset / koulutuksiin valitut Skh	1,38	-	n/a	-
Valitut asiantuntijat / ehdolle asetetut	0,43	0,6	0,6	0,35
Palanneet / palautetilaisuuteen osallistuneet asiantuntijat Skh Kvpel	67/ -	-	n/a	52/21
Perus- ja erityiskoulutusten palaute (laatuasteikolla 1 – 5)	4,84	4,52	3,5	4,57
Perehdyttämiskoulutusten palaute (laatuasteikolla 1 – 5)	4,51	-	n/a	-
Asiakastytytyväisyys- ja/tai osaamiskysely asiantuntijoille	2	2	2	2
360 asteen arviointianalyysi	-	-	n/a	-
Rekrytointi- ja tiedotustilaisuuksien määrä ja saavutettavuus	0	0	n/a	1
Kansallista ja kansainvälistä vuorovaikutusta edistävien seminaarien määrä	2	3	4	2

1.5.2.4 Kansainvälisen pelastustoiminnan palvelukyky ja hankkeiden laatu

Monipuolisella koulutus- ja harjoitustoiminnalla sekä kotimaassa että ulkomailla pyrittiin vastaamaan EU:n ja YK:n asiantuntijoille ja muodostelmille asettamiin osaamisvaatimuksiin sekä kasvattamaan kansainvälisen pelastustoiminnan asiantuntijarosterin asiantuntijuutta monimuotoisiin onnettomuuksiin vastaamisessa.

Kurssien vetovoima ja arviointi säilyivät pääosin hyvinä – vuoden 2017 valmistautuminen uudelleenklassifiointiin ja mittavaan harjoitukseen osallistuminen heti vuoden 2018 alussa arvioitiin heijastuvan vuoden 2018 loppuvuoden koulutusten osallistujamäärään. Osallistujien mahdollisuudet irtautua työstään useampaan koulutuskokonaisuuteen tai harjoitukseen on rajallista, mikä aiheutti kahden kurssin peruuttamisen vuoden aikana.

Osallistumismahdollisuuksien parantamiseksi HUSAR-uudelleenklassifiointiharjoitukseen osallistumisesta maksettiin kokonaiskorvaus. Tämä nähtiin asiantuntijoiden palautteessa erittäin tärkeäksi tekijäksi osallistumisen mahdollistajana.

Osallistujapalaute kansainvälisen pelastustoimen koulutuksista ja harjoituksista on ollut hyvällä tasolla. Kansainvälisen pelastustoiminnan perustehtäviä tuettiin myös ulkopuolisen rahoituksen koulutusprojekteja toteuttamalla.

1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Pelastusopiston henkilöstömäärä ja henkilötyövuodet pysyivät lähes edellisvuoden tasolla. Toteutetut rekrytoinnit olivat välttämättömiä Pelastusopiston ydintoimintojen turvaamiseksi sekä henkilöstön jaksamiseen liittyvien kuormitustekijöiden hallitsemiseksi. Resursseja jouduttiin kohdentamaan merkittävästi myös erilaisiin ulkopuolisten sidosryhmien työryhmiin ja hankkeisiin. Pienessä organisaatiossa kuormittuvat yleensä samat asiantuntijat useista erilaisista asiantuntijatehtävistä. Pelastusopisto onkin joutunut tinkimään sinänsä tärkeistä sisäisistä kehittämiskohteista ja priorisoimaan mm. valtiokonsernin hankkeet sisäisten tarpeiden edelle.

Työterveyshuollon toteuttamat työpaikkaselvitysraportit julkaistiin vuonna 2018. Raporteissa esille nousseisiin kehittämiskohteisiin on tartuttu. Pelastusopiston sairauspoissaolot olivat 4,6 pv/htv, mikä oli edellisvuotta vähemmän (2017: 5,3 pv/htv). Pelastusopisto panosti henkilöstön työtyytyväisyyden ja työkuoron edistämiseen 363 €/htv, Koulutukseen käytettiin 2,6 pv/htv.

Taulukko 21. Sairauden kesto.

Sairauden kesto (pv)	2016		2017		2018	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
1	56	33,33	77	44,25	76	36,02
2-3	79	47,02	68	39,08	104	49,29
4-10	25	14,88	22	12,64	24	11,37
11-60	6	3,57	5	2,87	6	2,84
61-90	0	0,00	0	0,00	0	0,00
91-180	2	1,19	2	1,15	0	0,00
yli 180	0	0,00	0	0,00	1	0,47
Yht.	168	100	174	100	211	100

Tapaturmia sattui kaikkiaan kahdeksalle työntekijälle. Tapaturmat ja niiden syyt on käyty asianmukaisesti. Vakavilta tapaturmilta välttyttiin. Tapaturmista aiheutui 10 poissaolopäivää kolmelle työntekijälle.

Taulukko 22. Tapaturmista aiheutuneet sairauspäivät.

Vuosi	Henkilötyövuosia	Henkilöiden lkm	Poissaolotapauksia lkm	Tapaturmista aiheutuneet sairauspäivät			
				Yht.	Pv/tapaus	Pv/henkilö	Pv/henkilötyövuosi
2016	122,80	3	0	0	0,00	0,00	0,00
2017	128,30	6	1	10	10,00	1,67	0,08
2018	130,35	8	3	10	3,33	1,25	0,08

Taulukko 23. Henkilöstövoimavarat.

SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA							
HENKILÖSTÖVOIMAVARAT	2016	%	2017	%	2018	%	vert. ed.
Toimiala: Pelastusopisto (ml. CMC)		osuus		osuus		osuus	vuoteen (%)
1. HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ, RAKENNE JA KULUT							
henkilötyövuodet	122,8		128,3		130,4		1,6
josta PeO	96,1		102,3		102,5		0,2
henkilöstömäärä	122		130		133		2,3
josta PeO	101		103		109		5,5
naiset	38	31,1	46	35,0	48	36,09	4,2
miehet	84	68,9	84	65,0	85	63,91	1,2
vakinaiset	96	78,7	96	74,0	99		3,0
naiset	26	21,3	29	30,0	30	30,3	3,3
miehet	70	57,4	67	70,0	69	69,7	2,9
määräaikaiset	26	21,3	34	26,0	34		0,0
naiset	12	9,8	17	50,0	18	52,94	5,6
miehet	14	11,5	17	50,0	16	47,06	-6,3
kokoaikaiset	120	98,4	127	98,0	128		0,8
naiset	37	30,3	44	35,0	47	36,72	6,4
miehet	83	68,0	83	65,0	81	63,28	-2,5
osa-aikaiset	2	1,6	3	2,0	5		40,0
naiset	1	0,8	2	67,0	1	20	-100,0
miehet	1	0,8	1	33,0	4	80	75,0
keski-ikä	48		46,8		47,2		0,8
naiset	47,3		44,0		44,6		1,3
miehet	48,3		48,0		48,6		1,2
tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta%		81,0		82,3		82,5	0,2
kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi	7534905,2		7 501 678		7819449,8		4,1
tehdyn työajan palkat ja % -osuus palkkasummasta	6242361,4	75,8	6 267 129	78,7	6564556,7	79,7	4,5
välilliset työvoimakustannukset	2804447,9		2 566 856		2586115,3		0,8
ja niiden % osuus tehdyn työajan palkoista		59,3		52,0		49,4	-5,0
2. TYÖHYVINVOINTI							
työtyytyväisyysindeksi	3,4				3,43		0,9
lähtövaihtuvuus %		10,8	9,1		12,4		26,6
tulovaihtuvuus %	6,2		9,9		7		-41,4
työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen % henkilöstöstä		1,0		0,0		0	
sairauspoissaolot työpäivää/htv	5,7		5,3		4,6		-15,2
työterveyshuolto €/htv *)	486		755,3		741,7		-1,8
(työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen €/htv)	1 140		823,8		363,6		-126,6
3. OSAAMINEN							
koulutustasoindeksi	5,7		5,8		5,7		-1,8
naiset	6,3		6,2		6,1		-1,6
miehet	5,4		5,5		5,4		-1,9
koulutus ja kehittäminen €/htv	1 176		1194		802		-48,9
koulutuspanostus työpäivää/htv)	2,8		3,7		2,6		-42,3

1.7 Tilinpäätösanalyysi

1.7.1 Rahoituksen rakenne

Pelastusopiston toiminnan rahoitus muodostui aikaisempien vuosien mukaisesti määräraha-kehysistä, muista määrärahoista, maksullisen toiminnan tuotoista, vuokratuotoista, yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoista, kaluston myyntituotoista, ja muista tuotoista.

Koulutuksen varsinaiselle toimintamenomomentille (26.30.01.1) myönnettiin määrärahaa yhteensä 13 368 400 euroa. Momentin varsinaisen kehysrahoituksen osuus oli 11 817 000 euroa, josta vähennettiin tilijaottelun muutokselle Poliisiammattikorkeakoululle päällystökoulutuksen hallintopalvelumaksua ja hakujärjestelmän muutostöiden kustannuksia 23 600 euroa. Lisäksi momentille myönnettiin vuoden 2018 toisessa lisätalousarviossa lisämäärärahaa 1 575 000 euroa. Myönnetty lisämääräraha liittyy momentin vuoden 2019 toimintamenojen kattamiseen. Ilman myönnettyä lisämäärärahaa momentilta olisi jäänyt siirtyvää erää vuodelle 2019 yhteensä 5 742,63 euroa.

Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet momentille (26.01.04.2) myönnettiin määrärahaa 1 657 000 euroa. Kansainvälisen pelastuspalvelun momentille (26.30.01.3) yhteensä 735 000 euroa, josta vuoden 2018 toisessa lisätalousarviossa 285 000 euroa. Momentin varsinaisen kehysrahoitus oli edelleen 450 000 euroa. Kansainvälisen pelastuspalvelun erityismenoihin momentille (26.30.20) myönnettiin arviomäärärahaa kahdessa erässä (770 000 euroa + 500 000 euroa) yhteensä 1 270 000 euroa. Jälkimmäinen myönnetystä arviomäärärahasta liittyi Ruotsin metsäpalojen toimintamenojen kattamiseen.

Viraston vuoden 2018 talousarviorahoitus muodostui seuraavasti:

1. Määräraha-kehykset vuodelle 2018:

26.30.01.1	Koulutuksen varsinaiset toimintamenot	13 368 400,00
26.01.04.2	Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet	1 657 000,00
26.30.01.3	Kansainvälinen pelastuspalvelu	735 000,00
26.30.20	Erityismenot	1 270 000,00
		<u>17 030 400,00</u>

Taulukko 24. Määrärahat vuonna 2018.

Määrärahat vuonna 2018	
SM:n myöntämät määrärahat	17 142 006,25
UM:n myöntämät määrärahat	13 630 000,00
VM:n myöntämät määrärahat	6 220,00
Kaikki myönnetyt määrärahat yhteensä	30 778 226,25

2. Muut määrärahan myöntöpäätökset momenteittain vuonna 2018

Ulkoministeriön myönsi siviilihenkilöstön kriisinhallintaan osallistumiseen arviomäärärahaa 13 630 000 euroa henkilöstö-, ja muiden menojen kattamiseen. Määrärahaa myönnettiin 13 900 000 euroa, josta myöhemmin palautettiin ulkoministeriön pyynnöstä takaisin ulkoministeriölle 270 000 euroa.

Sisäministeriön myönsi muut pelastustoimen toimintamenot momentille (4.17.26.30.01.2) määrärahaa 106 000 euroa liittyen Pelastusopiston koulutustoiminnasta (Vaasan hätäkeskuspäivystäjäkoulutus) aiheutuviin menoihin. Sisäministeriö myönsi lisäksi tietohallinnon yhteisiin menoihin (26.01.20) 3 000 euroa sekä siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksien yhteensovittamiseen (4.17.26.01.04.1) 2 606,25 euroa. Valtiovarainministeriön myönsi osaamisen kehittämiseen (koulutuskorvaus) 6 220 euroa.

24.10.21.01 UM

29.1.2018	Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan	13 900 000,00
27.11.2018	Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan	-270 000,00
	Yhteensä	13 630 000,00

26.01.20 SM

19.3.2018	Tietohallinnon yhteiset menot	3 000,00
-----------	-------------------------------	----------

4.17.26.01.04.1 SM

18.12.2018	Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet yhteensovittaminen	2 606,25
------------	---	----------

4.17.26.30.01.2 SM

12.12.2018	Muut pelastustoimen toimintamenot	106 000,00
------------	-----------------------------------	------------

28.60.12 VM

15.5.2018	Osaamisen kehittäminen	6 220,00
-----------	------------------------	----------

Muut määrärahan myöntöpäätökset yhteensä

13 747 826,25

Pelastusopiston toimintaa rahoitetaan määrärahakehyksien ja muiden määrärahojen lisäksi maksullisen toiminnan tuotoilla, yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoilla, vuokratuotoilla, kaluston myyntituotoilla ja muilla tuotoilla. Maksullisen toiminnan tuotot olivat lähinnä täydennyskoulutustuottoja. Maksullisen toiminnan tuotot kohosivat vuonna 2018 erinomaisesti onnistuneen täydennyskoulutuksen vuoksi. Vuokratuottoja olivat mm. kurssihotellin majoitustuotot, käyttökorvaukset, vuokrat kuljetusvälineistä, koneista ja laitteista. Kaluston myyntituotoiksi kirjataan pelastuskaluston myynnit kaluston uusimiseen liittyen. Vuosittaiset vaihtelut ovat tavanomaisia. Muut tuotot ovat pääasiassa yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoja hankerahoitukseen liittyen. Kokonaisuudessaan Pelastusopiston muu rahoitus kohosi hieman vuodesta 2017. Pelastusopiston palopäällystökoulutuksen rahoitus siirtyi vuonna 2017 osaksi Pelastusopiston kehysrahoitusta.

Taulukko 25. Pelastusopiston muu rahoitus.

Tulojakauma vuosina 2016 - 2018 *	TOTEUMA 2016	TOTEUMA 2017	TOTEUMA 2018	Muutos -%
Maksullinen toiminnan tuotot	1 329 476	1 399 226	1 462 088	4 %
Vuokratulot	398 194	454 572	489 178	8 %
AMK-tulot **	928 341	0	0	n/a
Kaluston myyntituotot	137 035	217 055	73 500	-66 %
Muut tuotot	1 707 060	1 010 237	1 123 995	11 %
Yhteensä	4 500 105	3 081 089	3 148 762	2 %

* ei sisällä UM:n rahoittamaa toimintaa.

** AMK-tulot bruttona. AMK-tulot nettona = bruttorahoitus – hallintopalvelumaksu 4 %. Vuosina 2017–2018 päällystökoulutuksen rahoitus oli osana kehysrahoitusta.

1.7.2 Talousarvion toteutuminen

Pelastusopiston toiminnan menot ilman ulkoministeriön rahoittamaa siviilikriisinhallinnan asiantuntijajamenoja kohosivat noin kaksi prosenttiyksikköä. Pelastusopiston koulutuksen varsinaiset toimintamenot käsittivät kokonaismenoista valtaosan. Prosentuaalisesti suurimmat menoerät kokonaismenoista olivat henkilöstökulut (noin 45 %), palvelujen ostot (20 %) ja vuokramenot (19 %). Henkilöstömenot kohosivat vuodesta 2017 noin 5 %. Pelastusopiston henkilötyövuodet kohosivat vuonna 2018 yhteensä Kriisinhallintakeskus mukaan lukien 2,05 henkilötyövuodella. Valtion virka- ja työehtosopimuksen (2018–2020) mukaisesti palkkoja korotettiin 1.4.2018 lukien yleiskorotuksella, jonka suuruus oli 1,00 %. Lisäksi sopimusalaakohtaisesti toteutettiin 0,60 % suuruinen virastoerä 1.6.2018 lukien. Vuokramenot laskivat kansainvälinen pelastuspalvelun erityismenoissa. Palvelujen ostomenot laskivat erityisesti koulutuksen varsinaisissa toimintamenoissa. Pelastusopiston investointimenot olivat hyvin matalalla tasolla, koska Pelastusopisto ei kyennyt toteuttamaan kriittisiä investointejaan kehysrahoituksen niukkuuden vuoksi. Esimerkiksi ras-kaan pelastuskaluston investointeja on jouduttu lykkäämään vuosittain eteenpäin. Pelastusopiston harjoitusalue ja pelastuskalusto edellyttävät tulevana vuosina merkittäviä lisäpanostuksia toiminnan ylläpitämiseksi ja koulutuksen laadun varmistamiseksi.

Taulukko 26. Pelastusopiston menojaakauma.

Menojakauma vuosina 2016 - 2018 *	TOTEUMA 2016	TOTEUMA 2017	TOTEUMA 2018	Muutos -%
Henkilöstökulut	7 828 278	7 845 711	8 229 843	5 %
Vuokrat	3 419 989	3 584 334	3 529 138	-2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 692 505	2 130 442	1 976 776	-7 %
Palvelujen ostot	3 498 712	3 650 256	3 603 216	-1 %
Muut kulut	143 595	170 332	233 259	+37 %
Matkakulut	788 416	559 414	752 017	+34 %
Investointien hankintamenot	640 655	166 423	66 805	-60 %
Yhteensä	18 012 150	18 106 913	18 391 055	2 %

* ei sisällä UM:n rahoittamaa toimintaa

Koulutuksen varsinaisten toimintamenojen (26.30.01.1) siirtyväksi eräksi vuodelle 2019 kirjattiin 1 580 742,63 euroa. Siirtyvä erä käsitti vuoden 2018 toisessa lisätalousarviossa myönnetyn 1 575 000 euron kertaluonteisen lisämäärärahan. Talouden suunnittelua ja seurantaä kehitettiin, minkä kautta määrärahojen käyttöä kyettiin entistä tarkemmin ennakoimaan ja suunnitelmallisuutta lisäämään. Momentille budjetoitiin siirtyvää erää ilman lisämäärärahaa noin tuhat euroa. Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet momentilla (26.01.04.2) siirtyvää erää vuodelle 2019 jäi 24 686,64 euroa. Siirtyvä erä jäi hieman pienemmäksi kuin oli suunniteltu. Kansainvälisen pelastuspalvelun kehysrahoituksesta (26.30.01.3) siirtyi vuodelle 2019 yhteensä 264 944,26 euroa. Ilman vuoden 2018 toisessa lisätalousarviossa myönnettyä 285 000 euron kertaluonteista lisämäärärahaa momentin rahoitus ei olisi riittänyt toimintamenojen kattamiseen. Momentin rahoituksen riittävyys oli jo vuoden 2018 budjetissa kriittisellä tasolla. Ulkoministeriön myöntämää arviomäärärahaa jäi käyttämättä 460 641,24 euroa. Kansainvälisen pelastuspalvelun erityis-
menojen arviomäärärahaa jäi käyttämättä 331 717,23 euroa. Ulkoministeriön myöntämän arviomäärärahan käyttämättä jäämisestä informoitiin molempia ministeriöitä (ulkoministeriö, sisäministeriö) keväällä 2018. Myös kansainvälisen pelastuspalvelun arviomäärärahan käytöstä informoitiin sisäministeriötä.

Pelastusopiston toiminnan rahoitus oli ilman myönnettyjä lisämäärärahoja kaikilla momenteilla kriittisellä tasolla. Pelastusopisto ei jatkossa enää kykene merkittävästi sopeuttamaan toimintaansa. Lakisääteisten tehtävien hoitaminen edellyttää pysyviä kehyslisäyksiä kaikille toimintamenomenteille.

1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Tuotto- ja kululaskelman tiedot käsittivät ulkoministeriön momentilta maksetut siviilikriisinhallinnan asiantuntijoiden kulut. Toiminnan tuotot kohosivat hieman johtuen koulutuksen varsinaisen toimintamenomomentin maksullisen toiminnan tuotoista. Toiminnan kulut laskivat vuositasolla noin miljoona euroa. Erityisesti henkilöstökulut laskivat, koska siviilikriisinhallinnan asiantuntijamäärät jäivät vuoden takaista selvästi matalammalle tasolle. Myös muut kulut laskivat samasta syystä. Satunnaisiin tuottoihin kirjattiin vahingonkorvaus. Siirtotalouden tuotot olivat Palosuojelurahaston hankerahoitukseen liittyviä tuottoja.

1.7.4 Tase

Taseen loppusumma oli 3 797 563,78 euroa. Taseen vastaavaa -puolella käyttöomaisuuserän tasearvot jatkuivat kutistumistaan Pelastusopiston suunnitelman mukaisten poistojen myötä. Lisäykset käyttöomaisuuteen jäivät euromäärältään olemattomiksi. Uusia käyttöomaisuushankintoja ei juurikaan kyetty rahoituksen niukkuuden vuoksi toteuttamaan. Aineettomiin hyödykkeisiin muihin pitkävaikutteisiin menoihin sisältyivät Pelastusopiston A- ja F-rakennusten muutosrakentaminen ja B-rakennuksen muutosrakentaminen. Aineellisissa hyödykkeissä rakennelmat -erä käsitti Pelastusopiston harjoitusalueelle rakennettujen neutralointikatoksen, lentokonepalosimulaattorin ja monipalosimulaattorin. Rakenteet -erä käsitti harjoitusalueen ajoharjoitteluradan, vaarallisten aineiden maarakennustyöt ja konttikentän prosessiviemäröinnin. Koneet ja laitteet -erään kuului Pelastusopiston pelastuskalusto (sammutusautot, ambulanssit, muut autot, kontit ja perävaunut). Pelastusopiston vaihto-omaisuus oli Pelastusopiston harjoitusalueen raaka- ja polttoaineiden arvo. Lyhytaikaisissa saamisissa siirtosaamiset -erään luettiin Pelastusopiston projektien (ulkopuolinen rahoitus) tilinpäätöskirjaukset. Taseen vastattavaa -puolella saadut ennakot -erä sisälsi Pelastusopiston projektien (ulkopuolinen rahoitus) liittyvät tilinpäätöskirjaukset. Ostovelat olivat hankintoihin liittyviä vielä erääntymättömiä ostovelkoja. Siirtovelkoihin kirjattiin Pelastusopiston lomapalkkavelat.

Pelastusopiston kriittisellä tasolla oleva taloustilanne on johtanut kumulatiiviseen investointivelkakierteseen. Pelastusopisto ei kykene toteuttamaan nykyisellä kehysrahoituksella virastolle äärimmäisen kriittisiä hankintoja.

1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Pelastusopiston sisäinen valvonta perustuu Pelastusopiston sisäisen tarkastuksen ja laillisuusvalvonnan ohjeeseen PeODno/2014/790 sekä Pelastusopiston hankinta-, materiaali-, omaisuudenhallinta- ja kalustosäätöihin. Lisäksi Kriisinhallintakeskuksessa on tehty erillinen ohje *Varastointi ja kalustohallinto missiossa*.

Sääntöjen ja ohjeiden keskeisenä tehtävänä toiminnan ohjauksen lisäksi on Pelastusopiston sisäisen valvonnan organisointi ja vastuuttaminen. Sisäisen valvonnan tehtävänä on varmistaa

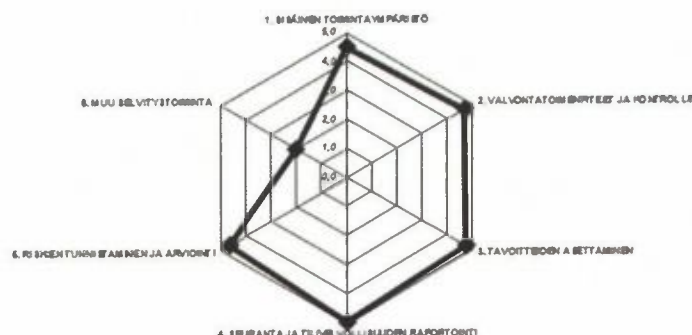
- Pelastusopiston talouden ja toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus;
- Pelastusopiston hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaaminen;
- oikeiden ja riittävien tietojen saanti Pelastusopiston taloudesta ja toiminnasta.

Työjärjestyksessä on määritelty johdon ja päälliköiden vastuut myös sisäisen valvonnan näkökulmasta.

Uuden työntekijän perehdytyksessä painotetaan muun muassa virkapuhelinten, matkustuksen, ajoneuvojen ja taksien käyttöperiaatteita. Sisäinen valvonta Pelastusopistossa on osa johtamista, ja sisäinen valvonta on myös integroitu eri toimintojen vastuuhenkilöiden tehtäviin. Erillistä sisäisen tarkastajan virkaa ei ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi perustaa noin sadan henkilön organisaatioon. Tietosuojavaastaavan tehtävä ja vastuu ovat olleet pienelle organisaatiolle haasteellinen yhtälö, koska hallinnon ja tukipalveluiden resurssit ovat erittäin pienet ja tehtävissä joudutaan toimimaan esimerkiksi sijaisena useissa eri toiminnoissa. 2018 tietosuojavaastaavan tehtävä pystyttiin hoitamaan ongelmitta liittyen erilaisiin väliaikaisiin tehtäväjärjestelyihin tiedostaen kuitenkin järjestelyihin liittyvä riski esimerkiksi akuutteihin sijaistuksiin liittyen.

Sisäministeriö toteutti Pelastusopiston laillisuusvalvontatarkastuksen loppuvuonna 2018. Tarkastuksessa ei havaittu merkittäviä puutteita tai laiminlyöntejä (kts. Tarkemmin kappale 1.9). Pelastusopiston sisäisen tarkastuksen suunnitelman (PeODno-2017-760) mukaista seurantakohdemallin ulkopuolista konsultativista tarkastusta ei voitu toteuttaa kustannussyistä.

Pelastusopiston vuoden 2018 sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan asianmukaisuutta ja riittävyttä arvioitiin tammi-helmikuussa 2018 Sisäisen valvonnan arviointi -lomakkeella. Arviointiin osallistui kuusi avainhenkilöä. Itsearviointin perusteella voidaan todeta, että organisaation sisäiseen toimintaympäristöön liittyvä tarkastus ja valvonta ovat hyvällä tasolla. Muu selvitystoiminta -osuuden keskiarvot jäivät heikoiksi sen vuoksi, että Pelastusopisto ei ole vielä tässä vaiheessa katsonut tarkoituksenmukaiseksi osallistua laatupalkintokilpailuun tai tehdä säännönmukaista ulkoista auditointia. Vaihtelua oli joidenkin vastausten osalta melko paljon (mm. Taloussäännön ja muiden ohjeiden ajantasaisuus, ulkoisten tekijöiden huomioiminen toiminnan ja talouden suunnittelussa). Arvioinnissa näkyi myös tiettyjä yksikkökohtaisia eroja liittyen mm. kansainvälisen pelastustoiminnan siirtoon osaksi Pelastusopiston siviilivalmiuden tiimilinjaa. Muutosten toteuttaminen vaatii aikaa, eivätkä kaikki ohjeet ja prosessit ole välttämät heti valmiina.

Kuva 1. Sisäisen valvonnan arvioinnin yhteenveto 2018.

Arviointi- ja vahvistuslausuma:

Olen arvioinut, täyttääkö Pelastusopiston sisäinen valvonta ja siihen kuuluva riskienhallinta sille talousarvioasetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet, ja todennut, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt ovat olennaisilta osiltaan riittäviä ja täyttävät niille asetetut tavoitteet. Pelastusopiston sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on arvioitu edellä tässä luvussa kuvatulla tavalla. Tehdyn arvioinnin perusteella voidaan todeta, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta Pelastusopistossa eivät sisällä olennaisia puutteita.

Rehtori Mervi Parviainen

1.9 Arviointien tulokset

Sisäministeriö toteutti Pelastusopiston laillisuusvalvontatarkastuksen 14.11.2018. Laillisuusvalvontatarkastuksessa saadun käsityksen mukaan laillisuusvalvonta, sisäinen valvonta ja riskienhallinta on Pelastusopistossa järjestetty asianmukaisesti. Tarkastuksessa pyydettiin kuitenkin kiinnittämään huomiota hallintojohtajan rooliin tietosuojavastaavana. Hallintojohtajan viranhaltijan virkavapauden aikana hallintojohtajan tehtäviä oli räätälöity väliaikaisesti niin, että tietosuojavastaavan rooli pystyttiin hoitamaan osana hallintojohtajan tehtävää. Kyseinen järjestely ei kuitenkaan ole kestävä ratkaisu.

1.10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Pelastusopistolla ei havaittu väärinkäytöksiä vuonna 2018.

Pelastusopiston talousarvion toteumalaskelma

Pelastusopiston talousarvion toteumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 31.12.2018	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	142 977,29	118 117	118 117,42	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	142 977,29	118 117	118 117,42	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	38 630,66	183 536	183 535,75	0,00	100
12.24.99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot	33 676,04	79 874	79 873,73	0,00	100
12.26.99. Sisäministeriön hallinnonalan muut tulot		99 307	99 306,61	0,00	100
12.26.99.3. Muut tulot		99 307	99 306,61	0,00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	4 954,62	4 355	4 355,41	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	181 607,95	301 653	301 653,17	0,00	100

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA + LTA:t)	Talousarvion määrärahojen käyttö vuonna 2018	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2018	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
							Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2018	Käyttö vuonna 2018 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	14 600 073,13	13 686 154	13 225 512,66		13 225 512,66	460 641,24				
24.01.29. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	29 489,55	56 154	56 153,90		56 153,90	0,00				
24.01.29.1. Ulkoasiainhallinnon arvonlisäveromenot	29 489,55	56 154	56 153,90		56 153,90	0,00				
24.10.21. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (kiinteä)	14 570 583,58	13 630 000	13 169 358,76		13 169 358,76	460 641,24				
24.10.21.01. Siviilikriisinhallinta (EK)	14 570 583,58	13 630 000	13 169 358,76		13 169 358,76	460 641,24				
26. Sisäministeriön hallinnonala	16 469 736,08	18 876 448	16 674 357,25	1 870 373,53	18 544 730,78	331 717,23	425 316,68	16 188 716,68	14 318 343,15	1 870 373,53
26.01.04. Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet (nettob) (siirtomäärä)	1 381 000,00	1 657 000	1 632 313,36	24 686,64	1 657 000,00		5 122,79	1 662 122,79	1 637 436,15	24 686,64
26.01.04.1 SKH kot.valm. Yhteensovittaminen (KYP)							2 606,25	2 606,25	2 606,25	0,00
26.01.04.2. SKH kot.valm. CMC (KPY)	1 381 000,00	1 657 000	1 632 313,36	24 686,64	1 657 000,00		2 516,54	1 659 516,54	1 634 829,90	24 686,64
26.01.20. Tietohallinnon yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)	10 763,00	3 000	3 000,00	0,00	3 000,00		0,00	3 000,00	3 000,00	0,00
26.01.29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	1 942 440,39	1 843 048	1 843 048,01		1 843 048,01	0,00				
26.30.01. Pelastustoimen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	12 117 800,00	14 103 400	12 257 713,11	1 845 686,89	14 103 400,00		420 193,89	14 523 593,89	12 677 907,00	1 845 686,89
26.30.01.1. Koulutuksen varsinaiset toimintamenot (KPY)	11 667 800,00	13 368 400	11 787 657,37	1 580 742,63	13 368 400,00		312 993,74	13 681 393,74	12 100 651,11	1 580 742,63
26.30.01.2. Muut pelastustoimen toimintamenot (KPY)							106 000,00	106 000,00	106 000,00	0,00
26.30.01.3. Kansainvälinen pelastuspalvelu (KPY)	450 000,00	735 000	470 055,74	264 944,26	735 000,00		1 200,15	736 200,15	471 255,89	264 944,26
26.30.20. Erityismenot (arviomääräraha)	1 017 732,69	1 270 000	938 282,77		938 282,77	331 717,23				
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	5 288,00	6 220	6 220,00		6 220,00	0,00				
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (arviomääräraha)	5 288,00	6 220	6 220,00		6 220,00	0,00				
Määrärahatilit yhteensä	31 075 097,21	32 568 822	29 906 089,91	1 870 373,53	31 776 463,44	792 358,47	425 316,68	16 188 716,68	14 318 343,15	1 870 373,53

3 Pelastusopiston tuotto- ja kululaskelma

PELASTUSOPISTON TUOTTO- JA KULULASKELMA				
	1.1.2018- 31.12.2018		1.1.2017- 31.12.2017	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	1 462 088,19		1 399 225,67	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	488 850,24		454 572,14	
Muut toiminnan tuotot	<u>882 952,39</u>	2 833 890,82	<u>882 324,81</u>	2 736 122,62
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	2 206 561,65		2 252 555,19	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-10 320,80		11 080,55	
Henkilöstökulut	19 084 557,39		19 687 734,84	
Vuokrat	3 548 627,72		3 593 281,10	
Palvelujen ostot	3 876 370,91		3 940 990,88	
Muut kulut	2 650 921,96		2 903 030,80	
Poistot	637 357,42		612 345,25	
Sisäiset kulut	<u>6 220,00</u>	<u>32 000 296,25</u>	<u>5 288,00</u>	<u>33 006 306,61</u>
JÄÄMÄ I		-29 166 405,43		-30 270 183,99
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	1 219,74		-613,80	
Rahoituskulut	<u>-33,55</u>	1 186,19	<u>-54,70</u>	-668,50
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	47 643,80		33 765,24	
Satunnaiset kulut	<u>-103 028,41</u>	-55 384,61	<u>-3 246,10</u>	30 519,14
JÄÄMÄ II		-29 220 603,85		-30 240 333,35
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Valtionhallinnolta	<u>367 682,03</u>	<u>367 682,03</u>	<u>311 201,52</u>	<u>311 201,52</u>
JÄÄMÄ III		-28 852 921,82		-29 929 131,83
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	118 117,42		142 977,29	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-1 899 201,91</u>	<u>-1 781 084,49</u>	<u>-1 971 929,94</u>	<u>-1 828 952,65</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-30 634 006,31</u>		<u>-31 758 084,48</u>

4 Pelastusopiston tase

PELASTUSOPISTON TASE		31.12.2018		31.12.2017	
VASTAAVAA					
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄ-AIKAISET SIIJOITUKSET					
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET					
Aineettomat oikeudet	20 175,65			20 541,22	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>304 710,89</u>	324 886,54		<u>392 838,38</u>	413 379,60
AINEELLISET HYÖDYKKEET					
	1 031				
Rakennelmat	123,88			1 126 047,39	
	1 025				
Rakenteet	867,75			1 114 213,14	
Koneet ja laitteet	670 805,91			947 646,12	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>0,00</u>	<u>2 727 797,54</u>		<u>2 500,00</u>	<u>3 190 406,65</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄ-AIKAISET SIIJOITUKSET YHTEENSÄ			3 052 684,08		3 603 786,25
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS					
VAIHTO-OMAISUUS					
Aineet ja tarvikkeet	<u>72 316,30</u>	72 316,30		<u>61 995,50</u>	61 995,50
LYHYTAIKAISET SAAMISET					
Myyntisaamiset	33 755,35			79 211,49	
Siirtosaamiset	600 457,32			462 894,63	
Muut lyhytaikaiset saamiset	25 250,29			134 786,53	
Ennakkomaksut	<u>13 100,44</u>	<u>672 563,40</u>		<u>12 507,30</u>	<u>689 399,95</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ			744 879,70		751 395,45
VASTAAVAA YHTEENSÄ			<u>3 797 563,78</u>		<u>4 355 181,70</u>

31.12.2018		31.12.2017	
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
VALTION PÄÄOMA			
Valtion pääoma 1.1.1998	3 922 479,10		3 922 479,10
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-2 972 412,14		-2 855 252,17
Pääoman siirrot	30 247 222,43		31 640 924,51
Tilikauden tuotto-/kuluja	<u>-30 634 006,31</u>	563 283,08	<u>-31 758 084,48</u>
			950 066,96
VIERAS PÄÄOMA			
LYHYTAIKAINEN			
Saadut ennakot	77 779,21		296 650,79
Ostovelat	1 036 172,50		1 003 116,22
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	472 097,98		458 610,36
Edelleen tilitettävät erät	418 979,86		482 962,71
Siirtovelat	1 229 251,15		1 163 604,26
Muut lyhytaikaiset velat	<u>0,00</u>	<u>3 234 280,70</u>	<u>170,40</u>
			<u>3 405 114,74</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		3 234 280,70	3 405 114,74
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>3 797 563,78</u>	<u>4 355 181,70</u>

5 Liitetiedot

Tilinpäätöslaskelmien liitteet

- Liite 1 Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta
- Liite 2 Nettotuetut tulot ja menot
- Liite 3 Arviomäärärahojen ylitykset
- Liite 4 Peruutetut siirretyt määrärahat
- Liite 5 Henkilöstökulujen erittely
- Liite 6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset
- Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot
- Liite 8 Rahoitustuotot ja -kulut
- Liite 9 Talousarviotaloudesta annetut lainat
- Liite 10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset
- Liite 11 Taseen rahoituserät ja velat
- Liite 12 Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut
- Liite 13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat
- Liite 14 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat
- Liite 15 Velan muutokset
- Liite 16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio
- Liite 17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

1. Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen.

Ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

2. Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi.

Ei ole asiaan liittyviä tapahtumia.

3. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen.

Kirjanpitoyksikön tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita. Tilinpäätöksessä käytetyt arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät ovat talousarvioasetuksen 66 a §:n mukaisia.

Valtion virka- ja työehtosopimuksessa sopimuskaudelle 2018–2020 (9.3.2018) on sopimuksen 6 §:ssä kirjattu, että virkamiehelle ja työntekijälle, jonka palvelussuhde on alkanut viimeistään 3.9.2018 ja palvelussuhde on keskeytymättä jatkunut 18.11.2018 saakka, maksetaan tammikuun 2019 palkanmaksun yhteydessä erillinen kertaerä. Kertaerä on suuruudeltaan 9,2 % yleisen virka- ja työehtosopimuksen 7 §:n mukaisesta kuukausipalkkauksesta.

Kertaerää ei ole jaksotettu tilikaudelle 2018, vaan se kirjataan kokonaisuudessaan tilikauden 2019 menoksi.

4. Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä.

Ei ole asiaan liittyviä tapahtumia.

5. Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvuoden tietojen kanssa.

Tilinpäätöksen laskelmat ovat vertailukelpoisia edellisvuoteen nähden.

6. Selvitys tilinpäätösvuoden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa.

Ei olennaisia tapahtumia.

Liite 2. Nettoutetut tulot ja menot

Pelastusopiston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot						
Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2018 määrärahojen käyttö vuonna 2018		Tilinpäätös 2018
					siirto seuraavalle vuodelle	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös
26.01.04.	Bruttomenot	1 444 177,20	1 657 000	1 700 228,77		1 724 915,41
Siviilikriisinhallinnan kotimaan	Bruttotulot	63 177,20	0	67 915,41		67 915,41
valmiudet (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Nettomenot	1 381 000,00	1 657 000	1 632 313,36	24 686,64	1 657 000,00
26.30.01.	Bruttomenot	15 163 586,17	14 103 400	15 333 350,12		17 179 037,01
Pelastustoimen toiminta-	Bruttotulot	3 045 786,17	0	3 075 637,01		3 075 637,01
menot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Nettomenot	12 117 800,00	14 103 400	12 257 713,11	1 845 686,89	14 103 400,00

Liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 3.

Liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 4.

Liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2018	2017
Henkilöstökulut	16 280 147,34	16 823 872,48
Palkat ja palkkiot	16 225 602,54	16 902 855,11
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	54 544,80	-78 982,63
Henkilösivukulut	2 804 410,05	2 863 862,36
Eläkekulut	2 617 372,54	2 686 167,96
Muut henkilösivukulut	187 037,51	177 694,40
Yhteensä	19 084 557,39	19 687 734,84
Johdon palkat ja palkkiot, josta	235 485,00	215 838,25
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	0,00	0,00
Johto	0,00	0,00
Muu henkilöstö	0,00	0,00

Liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 6.

Liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 7.

Liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 8.

Liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 9.

Liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 10.

Liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 11.

Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut**Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut****Muut monivuotiset vastuut ja valtion toissijaiset vastuut****Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset**

€	Talousarvio- menot 2018	Määräraha- tarve 2019	Määräraha- tarve 2020	Määräraha- tarve 2021	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	3 235 712,00	3 284 248,00	3 333 512,00	3 383 514,00	293 905,00	10 295 179,00

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot n	Määräraha- tarve n+1	Määräraha- tarve n+2	Määräraha- tarve n+3	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
...	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Muut monivuotiset vastuut yhteensä	3 235 712,00	3 284 248,00	3 333 512,00	3 383 514,00	293 905,00	10 295 179,00
---	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	-------------------	----------------------

Liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 13.

Liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 14.

Liite 15: Velan muutokset

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 15.

Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 16.

Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

1.1.2018 avaavan taseen sekä vuoden 2017 vertailutietojen laatimisen periaatteet

Pelastusopisto on toiminut vuoden 2018 kirjanpitoyksikkönä. Tilinpäätöksen 2018 laatimisen periaatteet ovat yhtäläiset edellisvuoteen nähden.

Tase

Tilikauden taseen tiedot ovat vertailukelpoisia vuoden 2017 tietoihin nähden.

Tuotto- ja kululaskelma

Tilikauden tuotto- ja kululaskelman tiedot ovat vertailukelpoisia vuoden 2017 tietoihin nähden.

Talousarvion toteumalaskelma

Talousarvion toteumalaskelmalla esitetään kirjanpitoyksikön 220 talousarviokirjanpidon toteumatiedot.

Tilinpäätöksen liitteet

Tilinpäätöksen liitetietojen laskentaperusteissa ei ole tapahtunut muutoksia.

6 ALLEKIRJOITUKSET

Tilinpäätösasiakirjan hyväksyminen.

Olen tänään hyväksynyt Pelastusopiston vuoden 2018 tilinpäätöksen.

Kuopiossa 27.2.2019

Rehtori

Mervi Parviainen

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä __. __. 2019
